

DARBININKAS

XLVI NO. 56. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPIŪTIS - AUG. 22, 1961 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Kennedy atgavo Berlyno ir Vokietijos pasitikėjimą Amerika

Berlyno fronte dėmesio verti keletas naujų faktų, nors linkmė yra ta pati: Sovietai vis stipriau demonstruoja karingumą, Vakarai stipriau demonstruoja derybų siūlymus.

SOVIETŲ PUSĖJE:

Rytų Vokietijos komunistinio jaunimo organizacija rugpiūčio 17 pašaukė 2 mil. jaunuolių kariniams uždaviniam. Sovietai rugpiūčio 18 atmetė Vakarų protestus dėl sienos uždarymo tarp rytų ir vakarų Berlyno. Atsakyme skelbė, kad

Karo galimybė nustumta, jo vietoj derybos ateis rudenio. J.A.V. spauda ima atviriau pripažinti: laimėjo vėl Maskva

Vakarai jau neturi teisės susisiekti su Berlynu, nes jie susitarimą esą sulaužė. — Iš rytų Berlyno Sovietų karininkai išsiunčia šeimas. — Maskvos Pravda maitina skaitojus tokiom falsifikuotom žionom, kad Berlyne gyventojai eina su gėlėm prie pasienio kareivių ir dėkoja už sienos uždarymą.

Prie sovietinės propagandos dar reikia pridėti ir paskelbtus su falsifikuotus dokumentus, pagal kuriuos Amerika turinti atomais subombarduoti Sovietuose 40 taikinių, kad užkirstų galimybę Sovietams turėti įtakos viduriniuose rytuose. Sovietinė spauda puolė Johnsono atvykimą į Berlyną.

VAKARŲ PUSĖJE:

Prezidentas Kennedy pasiuntė į Vokietiją ir Berlyną viceprezidentą Johnsoną. Bonnoje Johnsonas su Adenaueriu buvo vienos minties — reikia Berlyno klausimą spręsti konferencijoje. Berlyne rugpiūčio 19 Johnsonas užtikrino, kad Amerika savo pareigas atliks ir tai garantuoja tuo pačiu, kuo Amerikos kūrėjai garantavo savo paskelbtą nepriklausomybę: savo gyvybe, likimu, garbe. Viceprezidentas, pasak N. Y. Times, nieko naujo nepasakė, tačiau jo žodis ir pasirodymas buvo laiku, ir Berlyno gyventojai jį padarė didelį įspūdį. 300,000 minia su ašarom ir šūkavimais reikė savo džiaugsmą.

Johnsono atvykimas buvo sudramatintas Amerikos kariuomenės 1,500 vyrų pasiuntimu į Berlyną įgulai sustiprinti. Dabar Amerikos kariuomenės ten bus 6,500. Pasiūstojai kariuomenė ginkluota tik lengvaisiais ginklais, be tankų. Sovietai kariuomenei vykti į Berlyną nekludė.

Prancūzijos vyriausybė šiam žygiui pritarė ir savo įgulą Berlyne nutarė taip pat sustiprinti. Lig šiol laiko ten 3,000.

Dėl derybų jau tariasi su Maskva

Valstybės sekretorius Dean Rusk rugpiūčio 20 pranešė, kad jau eina pasitarimai su Sovietais dėl būsimosios konferencijos. Joje bus svarstomi Berlyno, Vokietijos ir vidurio Europos klausimai.

Per 10 metų su 20 milijardų dol. taip turi atsigtuoti pietų Amerika

VALSTYBĖS IZDO SEKRETORIUS DILLONAS paskelbė lotynų Amerikos pagalbos planą.

Amerikos izdo sekretorius konferencijoje Urugvajuje rugpiūčio 17 paskelbė, kad per 10 metų lotynų Amerikai skiriama 20 milijardų dol. Si pagalba siekia: — sustiprinti demokratine tvarka plečiant gyventojų apsisprendimo principą, — greitinant ūkinę ir socialinę pažangą, kad pakiltų gyventojų pajamų kiekis, — aprūpinti gyventojus padoriais namais miestuose ir kaimuose, — vykdyti žemės reformą, — naikinti neraštingumą, — pakelti atlyginimus už darbą, — reformuoti įstatymus, kuriais nustatomi mokesčiai; iš turtingesnių turi būti imami ir didesni mo-

kesčiai, — garantuoti pastovias kainas, — paremti private iniciatyvą, kurios dėka dingtų nedarbas, — suderinti kainas visose lotynų Amerikos valstybėse.

— Argentinos karo ministeris atsistatydino, protestuodamas prieš slaptą prezidento Frondizi ir Castro pramonės ministro Guevaros susitikimą. Kariuomenė remia ministerį ir reikalauja, kad jis pasiliktu.

— Mikojanas, Sovietų min. pirm. pavaduotojas, važinėja po Japoniją ir agituoja, kad Japonija nutrauktų karinę sutartį su Amerika.

— Kubos prekinio laivo kapitonas su 10 įgulos asmenų atvyko į Amerikos uostą rugpiūčio 16 ir paprašė azylio. Laivas bus gražintas.

— Ghanos prezidentas Nkrumah rugpiūčio 19 buvo Maskvoje. Atvyko iš kom. Kinijos ir toliau vyks į kom. Jugoslaviją.

— Kom. Kinijoje siaučianti cholera — pranešama apie 30,000 mirusių.

Vilką šerk — nešerk, vis į mišką žiūri

Jugoslavijos komunistinio režimo spauda kritikuoja Vakarų dėl Berlyno — kam jie nori klausimą spręsti jėga, o ne derybom, kurios vėstų į taikos sutarties pasirašymą. To nori ir Maskva.

VICEPREZIDENTAS JOHNSONAS atstatė Vokietijos gyventojų pasitikėjimą Amerika.

VATIKANAS PRAŠO KUNIGŲ LOTYNŲ AMERIKAI

Vatikanas prašė J. Valstybių katalikų vyresnybę, kad per 10 metų pasiūstų savo kunigų 10 proc. į lotynų Amerikos valstybes. J. Valstybėse 41 milijonui katalikų yra 200,000 kuni-

gų bei vienuolių, o mažesnis kunigų skaičius lotynų Amerikoje tenka 180 mil. tikinčiųjų.

Kaip auga katalikų spauda Amerikoje

Jungtinėse Valstybėse katalikų laikraščių yra 130 ir žurnalų (magazinų) 376. Kanadoje — 40, JAV ir Kanados laikraščių

ir žurnalų bendras tiražas 1960 buvo 28,867,774. Palyginti su 1959 metais skaičius padidėjo 1,677,143. JAV laikraščių tiražas padidėjo 413,313; žurnalų tiražas — 1,215,007.

— J. Tautos rugpiūčio 21 pradėjo svarstyti Bizertos uosto klausimą. Prancūzija svarstymą boikotuoja.

KO NORI DANAI IR SVEDAI

Danijos ir Svedijos delegacijos J. Tautose kreipėsi, kad J. Tautos svarstytų gimimų kontrolės klausimą. — J. Tautos turinčios duoti techninę pagalbą tom tautom, kurios nori vykdyti gimimų kontrolę. Delegacijos memorandumė tarp kitko nurodo, kad per metus žmonija priauga po 46 milijonus. Azijoje gyvena 56 procentai visų žemės žmonių, o žemės ploto jie turi tik 20 proc.

(Memorandumo duomenų logiška išvada ne gimimus sustabdyti, bet žemės plotus teisingiau padalyti. Pvz. Azijoje Indijoje vienoj kv. mylioj yra 300 žmonių, Japonijoje 630, o tuo tarpu Sovietų valdomuose plotuose tik 23 žmonės; jų valdomame Sibire dar mažiau. Logiška būtų anom tautom leisti plėstis tuose plotuose, kurie yra apžioti, bet tušti. Tik Danijos ir Svedijos delegacijos tokios išvados nedrįso pasiūlyti J. Tautom. Pačioje Svedijoje vienai kv. myliai tenka tik 42 gyventojai, o Danijoje 270. Kodė Svedija negalėtų pasiūlyti "techninę pagalbą" danam — žemės plotą).

TUNISO prezidentas Bourguiba šaukiasi pagalbos per J. Tautas, kad Prancūzai išsikraustytų iš Bizertos uosto.

Kada amerikietis kelias apie žemę

Amerika paleis raketą su žmogum aplink žemę šį rudenį ar anksti pavasarį. Tik per 3-4 metus bus galima leisti 3-4 asmenų ekspediciją. Apie 1970 bus galima nusileisti mėnuly.

KAS STOVI UŽ TOS PROPAGANDOS

Senato vidaus saugumo komisija liepos 11 slaptame posėdyje tyrė, kas stengiasi panaikinti antikomunistinį švietimą kariuomenėje. Sen. dem. D. Johnston pareiškimu, tardymo raportas parodys negincijamai, kad "komunistai stengiasi sunaikinti antikomunisti-

nus sąjūdžius ir asmenis šmeižimo taktika ir organizuota propaganda". Komisija tyrė dar prieš sen. Fulbrighto pasakymą prieš antikomunistinį švietimą kariuomenėje. Prieš Fulbright audrą sukėlė taip pat ir demokratas sen. Thurmond.

DĖL LAKŪNO POWERS TYLI

Powers, U-2 lėktuvo lakūnas, išsėdėjo kalėjime jau metus. Jis buvo nuteistas pernai rugpiūčio 20. Dabar sėdi Vladimiro kalėjime (tame pat, kur buvo nukankintas arkiv. Rejnys). Amerikos atstovybės prašymai pasimatyti su Powers lieka lig šiol be jokio atsakymo.

KELIAUJANTI ŠEIMA. Prezidento Kennedy seserys Mrs. Smith ir Mrs. Shriver išvyko į komunist. kraštus — Lenkiją ir Jugoslaviją, kaip turistės. Prezidento brolis Robert F. Kennedy su žmona tik ką grįžo iš Afrikos; brolis Edward tik ką grįžo iš pietų Amerikos.

KOVA PROPAGANDOS GINKLU

Atsakydama į Maskvos agresiją Berlyne, Amerika nusistatė sustiprinti propagandą prieš sovietinį režimą. Kaip ji vykdoma?

Propagandos pirmu šūviu galima būtų laikyti per spaudą paleistą Maskvos agresijos vertinimą: esą Berlyno agresijos žygiu Maskva pralaimėjo, laimėjo pirmą ratą Vakarai. Maskva pralaimėjo pasaulio opinijoje: ji iš naujo, kaip ir Vengrijos sukilimo metu, pademonstravo, kad sovietinė sistema remiasi smurtu ir kad nuo jos gyventojai stengiasi masiškai ištrūkti. Tačiau iš šios linijos N. Y. Times išsiskyrė. Jis sutiko, kad Chruščiovo agresija, kaip ir Hitlerio, turėjo kai ką gero: iš naujo sualiarmavo apatiškus, abejingus europiečius. Tačiau laikraštis neslepia, kad Maskva laimėjo du dalykus:

Maskva praplėtė savo aneksijos naujų teritorijos gabalų — savo imperiją padidino rytų Berlynu; antra, Maskva sudarė grėsmę Vakarom, kad jie gali prarasti Vokietijos pasitikėjimą.

Porą dienų vėliau — spaudoje gausėjo pripažinimai, kad krizėje dėl Berlyno laimėjo Maskva. R. Drummond (NYHT) dėjo antraštę: tragiška tiesa apie Berlyną — Chruščiovas laimi. Rašė, kad Chruščiovas uždarė langą, pro kurį Vakarai galėjo pavergtiesiems parodyti Vakarų gyvenimą; toliau Chruščiovas pradėsią vakarų Berlyną stipriau terorizuoti. M. Higgins (NYHT) sako, kad Vakarai neįstengė net susitarti dėl protesto teksto. Chruščiovas toliau kovos dėl vakarų Berlyno dalim — gabalas po gabalo.

Prezidentas Kennedy skubiai ir taikliai pašalino šią grėsmę — Berlyno gyventojų nusivylimą, pasiūsdamas viceprezidentą Johnsoną ir 1500 kariuomenės į Berlyną. Vokietijos moralė ir pasitikėjimas atstatytas.

Prezidentas numatė išplėsti propagandą Berlyno proga ir per J. Tautas. Jis tiki, kad pasisektų "įtikinti" neutraliuosius ir atsilikusius J. T. narius, jog jiems lieka pasirinkti tik vieną iš dviejų priešingų sistemų, neutralieji negalį būti neutralūs laisvės ir nepriklausomybės, subversijos grėsmės, su kuria eina komunistinė sistema, klausimais.

Tačiau, kiek galima spręsti iš spaudos pranešimų, prezidento artimieji bendradarbiai negalvoja taip optimistiškai kaip prezidentas. NYT minėjo, kad Kennanas, prieš vykdamas į Jugoslaviją, įtikinėjęs, kad Amerikos politika per daug dėmesio kreipia į vakarų Europos

Kodėl pabėgo iš Sovietų Kločko

Sovietų chemikas M. A. Kločko rugpiūčio 18 paskelbė savo pareiškimą, kodėl jis bėga iš Sovietų ir prašo Kanados vyriausybę azylio. Jis gimęs Ukrainoje 1902, chemiją baigęs 1925 ir paliktas institute tyrinėjimų darbams. Apsisprendė bėgti prieš 5 metus, kai tik bus proga, nes Sovietuose jis negali paskelbti savo mokslinių tyrinėjimų. Pats tyrinėjimas ten yra apsunktas neleidžiant palaikyti ryšio su Vakarų moksliniais tyrinėjimais ir su ten padaryta pažanga. Pabėgti proga buvo tarptautinė chemikų konferencija Kanadoje, kur Kločko atvyko su kitais 7 atstovais iš Sovietų. Tačiau ir čia delegacijos nariai turėjo saugoti vienas kitą. Kločko pabėgo be niekur nieko, tepasidėmė tik skutimosi įrankius tuo metu, kai jo draugas buvo užmigęs.

valstybes, palyginti su kitais kraštais. Jo manymu, Amerika padariusi klaidą, apginkluodama Vokietiją, daranti dabar klaidą, kada į Maskvos agresiją Berlyno klausimu ji imasi rengti karines jėgas. A. Stevensonas ir Ch. Bowles nurodinėję, kad Amerika neras paramos J. Tautose ir šiaip tarp atsilikusių kraštų, kada ji išeis su argumentais apie Vakarų teises Berlyne, apie Vokietijos sujungimą, apie Amerikos karinių priemonių vartojimą Berlyno klausimu. (Kad Sovietai į rytų Vokietiją atgabeno prieš savaitę porą divizijų, jos nesijaudino, bet neramiai žiūri, kada Amerika pusantrą tūkstantčių vyrų pasiskelbė gabeniant). Neutraliesiems ir atsilikusiems labiau imponuoja nusiginklavimo sumanymai, ir jie pataria eiti į kompromisus su Maskva Berlyno klausimu.

Tokios informacijos duoda pagrindo išvadai, kad Amerikos vyriausybės nusistatymas nevie-ningas: prezidento linija yra griežtesnė, dinamiškesnė, o jo artimieji patarėjai stengiasi sudaryti įspūdį, kad ji nereali, neturės pasisekimo.

Spaudoje pasakomos taip pat dvejopos nuomonės. Pvz. N.Y. Times aiškiai pasisakė už prezidento liniją prabilti J. Tautose dabar apie reikala iš naujo kartoti tautų apsisprendimo principą. Journal American kaltinimus prezidentui Kennedy dėl Kubos ir Berlyno atmetė, nes jis tai paveldėjęs iš savo pirmatačių Roosevelto, Trumano, Eisenhowerio ir keliais atvejais laikraštis ragino vieninai remti prezidento liniją.

Bet tuo pačiu metu tame pat NYT laišku forma pasisakoma prieš prezidento siūlomą tautų apsisprendimo principo skelbimą — esą tokis principas tariamai sukirsins rytų Europos tautas, pvz. Cekoslovakiją, jei tuo principu norės pasinaudoti slovakai ir vokiečiai. Jei prezidentas padarė sėkmingų žygių atgauti Vokietijos pasitikėjimą, tai tuo pačiu metu NYT skelbia laiškus, kad Vakarai turį Vokietiją nepasitikėti — esą jie iš rytų Europos būtų pašalinta sovietinė įtaka, tai jos vietoj veržtųsi vokiečių įtaka, ūkinė ir politinė; esą prieš tai sukiltų visi rytų Europos tautų žmonės. Laiškas siūlo pripažinti Oderio - Neissės liniją, kad būtų užkirstas kelias Vokietijos ekspansijai, nes Europoje visi prisibiję Vokietijos (N. Y. Times dabar priminė, kad pripažinti Oderio - Neissės liniją siūlė prezidentui ir jo politinis patarėjas Rostov dar gruodžio mėn. memorandumė).

Šitoki faktai leidžia sustoti prie dviejų išvadų dėl Amerikos propagandos ryšium su Berlynu:

— Propaganda gali būti sėkminga, kada ji aiški, vieningai skelbiama, nesvyruojanti. Ligšiolinė propaganda dėl Berlyno nėra tokia: išsiskiria aiški, ryžtinga linija, kuri yra priskiriama prezidentui, ir kita, kuri siekia koegzistencijos, nori remtis neutraliaisiais ir atsilikusiais ir kuriai atstovauja čia minėti prezidento patarėjai.

— Užot nukreipus propagandos akciją į svetimuosius prieš Sovietus, propaganda dar yra nukreipta į pačius amerikiečius prieš prezidento liniją arba už ją. Tai dar tik vidaus šaltasis karas, kuriame nežinia, kur veikia Amerikos interesas ir kur jau prasideda Maskvos.

EUROPOS nelaimė prasidėjo po Rusijos ir Vokietijos 1939 metų susitarimo pasidalyti Baltijos kraštus. Prie žemėlapiu stovi bolševikas Stalinas ir Hitlerio užsienio reikalų ministr. naciis Ribbentropas.

„JO GILIA MINTIŲ TEŽINO DIEVAS“...

Kai kuriais atžvilgiais Chruščiovas skiriasi nuo Stalino. Jei anksčiau už menką dviprasmišką žodį grėsė dešimts metų baudos, tai dabar net į spaudą leidžia „ideologinius nesupratėlius“ ir tik paskui sumaišomi su purvais ir pavartojamas spaudimas. Chruščiovas pastebėjo, kad tiesioginiu smurtu priversti žmogų pakeisti savo galvojimą yra sunku. Šiuo atžvilgiu žmonėms kiek palengvėjo. Jeigu anksčiau, priimant į darbą, po pavardės ir vardo stovėjo klausimas: „Ar turi užsieny giminių“, tai paskutiniu laiku dėmesys tam mažiau kreipiamas. Pasitaiko net rimtų ginčų bendradarbių tarpe. Išgirsi ir smagių anekdotų. Žinoma, kiek garsiau išsižiojęs atsidūrė profkomiteto posėdy, gamybiniams susirinkimams, draugiškam teisme ir gerokai nukentėsi. Bet vis dėlto ne dešimt metų Vorkutoje.

Bažnyčios atžvilgiu įvyko kai kurių metodų pakeitimai. Nors smurto netrūksta, bet areštai ir trėmimai retesni. Tai daroma tik gerokai prieš tai apšmeižus ir apkaltinus. Žymesni veikėjai tebesekami. Taisomos pinklės išprovokuoti ir suimti. Taip atsitiko ir su vysk. Steponavičium, prie kurio prikibo neva už tai, kam ragino kunigus mokyti vaikus tikybos. Tada, mat, „konstitucijos“ uždrausta.

Prisipažinsiu, kad išklausiu tuo klausimu eilę paskaitų, bet taip ir nesupratau, kaip tai derinasi su tos pačios „konstitucijos“ teigimu, kad bažnyčia nedraudžiama. Iki šiol dar neįmanoma suprasti, kuriuo pagrindu iš bažnyčios atimami mikrofonai, varžomas elektros apšvietimas, bažnyčios apkra-

KAZYS JURGAITIS

namo pajamų mokesčiais ir k. Nors ir skelbiama, kad visa tai daroma neva „remiantis įstatymais“.

„Stribų“ ir enkavedistų šventvagiškas kratas bažnyčiose, kunigų areštus bei trėmimus dabar bandoma keisti „antireliginiais vakarais“, ateistinėmis paskaitomis, labai sustiprinta speciali antirelginė propaganda regijoniniuose ir respublikiniuose laikraščiuose. Dirbama „pilnu apkrovimu“ ir dar vis paraginama iš viršaus, kad būtina dar labiau sustiprinti antireliginę propagandą.

Prieš užsienį tylima. Kai kada net „nusileidžiama“. Prisi-

AR ŽINAI, KAD

— Amerikoje 1959 širdies ligom mirė 915,610 — daugiau kaip pusė visų mirusių, kurių skaičius pasiekė 1,659,000. Vėžiu mirė 259,090. Gyvenimo vidurkis, palyginti su 1957, padidėjo dvejiems metais — iki 69.7.

— Amerikiečiai 1960 išgėrė kasdien po 40 milijonų puodukų kavos. Vienam žmogui vidutiniškai teko per dieną 3 puodukai. Daugiausia kavos išgeria amžiuje tarp 30 ir 59 metų.

— Titovas, Sovietų astronautas, nuskrūdes į erdvę, ten rado jau 103 iš žemės atsiųstus keliautojus — satelitus. Iš jų Amerikos buvo atsiųsti 98, Sovietų 5.

— Kanada telefonais pralenkė Ameriką — 540 pasikalbėjimų viename kanadiečiui per metus, Amerikoje 520.

menu, teko matyti svečių „amerikonų“ priėmimą viename rajone. Jiems buvo suruoštas „baliukas“, kuris kainavo, turbūt, apie pusę gero kolchozo. Ten besisukiodamas, mačiau patį įkarštį. Rajkomo pirmasis sekretorius, jau linksmas, dainavo kažkuriai „amerikonkai“ beveik į ausį Maironio „Graži tu mano“... O punktelį „... jo mintį gilia težino Dievas“ kartojė bent tris kartus su tokiu užsidegimu, kad net mėlynos gyslos tvinkčiojo ant kaktos. O rajono laikraštis, kuris yra rajkomo organas, ėjo plati tema „Kodėl Laurinavičiūtė lanko bažnyčią“. Čia buvo koneveikiama ir bažnyčia, ir Dievas.

Kai vienas iš rajono šoferių, rusas, paklausė mane, ko jo „načalnikas“ taip stengiasi, aš atsargiai paaiškinau. Jo atsakymas man buvo savotiškai nuostabus. Jis tada, dar kiek pagalvojęs, palingavo galva ir išsivėpęs nustatė diagnozę: „Morda prosit kirpčia“ — „Snukis prašosi plytos“. Tik nepasakė, ar už laikraščio temą, ar už dainą. Bet, turbūt, už abu. (EL)

PIRČIUPIO TRAGEDIJA SOVIETINĖJ SCENOJ

LIETUVOJE

Teatre buvo parodyta nauja pjesė — Justino Marcinkevičiaus „Kraujas ir pelenai“, sudramatinta Pirčupio žudynių istorija. Režisavo K. Kymantaitis, dekoracijos J. Ceičytė. Pagrindiniai aktoriai Derkintis, Kavaliauskas, Bružas, Kupstaitė, Berukštytė.

Sovetskaja Litva veikalą iš-

giria. Labiausiai dėl idėjų. Esą parodyta, kad kovoje su „fašizmu“ negali būti „neutralumas“; kiekvienas neutralumas, kuris siekia save ir savo laimę išsaugoti, esą slenkstyje į išdavimą. Anot laikraščio, trečio kelio nėra. Tai veikalas,

VALKININKŲ apylinkės aplink Pirčupį

Geriau komunizmas, negu sudraskyta Rusija

1945-55 koncentracijos stovyklose pagrindinio tikslas buvo ideologiškai, politškai ir kariškai mobilizuoti kalinių mases ir riaušių kėlimu pažadinti jų pasitikėjimą savimi, pakenkinti sovietų gamybą, įvairyti baimės slaptajai policijai ir atkreipti pasaulio dėmesį į pogrindžio kovą.

KETURIOS RUSŲ GRUPĖS

Už spygliuotų vielų buvo ir rusų, bet jų skaičius nepašaukęs 10 nuošimčių visų kalinių. Dar susiskaldę tarp savęs, jie neturėjo didesnio vaidmens pogrindyje.

Vieną jų grupę sudarė trockistai ir kitos Stalino aukos. Jie visi iki arešto buvo aukštesiose partijos ir valdžios vietose. Ir kaliniai būdami, norėjo valdyti. Iš jų tarpo buvo pranešėjai, brigadininkai, barakų vyresnieji, kurie viešai bendradarbiavo su slapta policija. Del to buvo kitų kalinių nekenčiami ir persekiojami. Prieš pat didžiuosius sukilimus, 1953 vasarą, daug jų buvo pasmerkti mirti pogrindžio teismų, kuriuose daugumą sudarė ukrainiečiai.

Kitą rusų kalinių dalį sudarė buv. vlasoviečiai, kalinti daugiausiai Vorkutos srity. Daugelis jų buvo narsūs bolševikų kariai, iki 1941-42 pateko vokiečių nelaisvėn ir pasidarė

Ukrainiečiai apie rezistenciją Rusijoje

ryžtingais antikomunistais. Su gen. Vlasovo nesekme žlugo ir jų viltys. Tai tikri palūžėliai, kurių pagrindinis užsiėmimas — nuolat dejuoti ir skųstis.

Trečioji grupė — politiškai visiškai nereikšminga — apėmė kriminalinius nusikaltėlius. Jų tarpe buvo nemažai plėšikų. Šiem terūpėjo bet kokiomis priemonėmis kuo greičiau ištrūkti iš stovyklos. Uoliai atlikinėjo normas, kiekviena progą pranešinėjo, išdavinėjo.

Atskirą, negausią, bet ryškiai išsiskiriančią rusų grupę sudarė buv. aristokratai, caro karininkai ir baltagvardiečiai. Daugelis jų iki 1945 gyveno japonų globoje. Autorius asmeniškai pažino kunigaikščius Uchtomskį ir Roždestivskį. Jie iš aukšto žiūrėjo į kitus rusus, nedalyvavo riaušėse ar streikuose, atokiai laikėsi ir nuo slaptosios policijos. Dorienu požiūriu buvo be priekaištų.

SKIRTINGI TIKSLAI

Rusų kalinių labai mažai nedalyvavo pogrindžio veikloje. O jeigu kada kuris iškildavo į vadovaujancias vietas, tai tik sukilimo nenaudai. Antai, Kingire 1954 suveikintų centro komiteto narys rusas, buvęs narsus vlasovietis, pasipriešino

ukrainiečių pasiūlymui sutelktomis jėgomis išsilaužti iš stovyklos, kuri buvo apsupta. Buvo labai palankios sąlygos staigiai veikti, išlaisvinti kitas stovyklas ir, nuginklavus garnizonus, žygiuoti į Džeskazganą, kur taip pat streikavo daugiakūkstanti kalinių minia. Tai galėjo būti pradžia visuotiniam ginkluotam sukilimui Kazachstane. Visi norėjo baigti nerūgą defenzivą ir pradėti drąsų priešpuolį. Bet rusai tam nepritarė ir net pagrasino nutraukti streiką. Solidarumo vardan ukrainiečiai atsisakė savo plano. Po savaitės jie buvo užpulti MVD daliniais. Kingiro sukilimas pasibaigė 500 ukrainiečių išžudymu.

Rusai su ukrainiečiais nesutarė dėl tikslų. Ukrainiečiams rūpėjo pašalinti ne tik kompartijos diktatūrą, sunaikinti parazitinę išnaudotojų klasę, bet ir atsikratyti rusiškojo kolonializmo. Tuo tarpu rusai buvo linkę kalbėti tik apie antikomunistinę „socialinę“ revoliuciją, neliečiančią rusų imperijos.

Autorius prisimena smarkius ginčus su rusais 1953 vasarą Vorkutos streiko komitete, kur jis atstovavo vokiečių grupei.

Tada streikavo apie 300.000 kalinių. Visi buvo vienos nuomonės, išskyrus rusus. Rusai sutiko dalyvauti streike tik ta sąlyga, kad jo tikslai ribosis „socialinės pažangos“ siekimais. Jie atvirai kalbėjo, jog geriau kęsti komunizmą dar šimtą metų, negu matyti išdraskytą Rusiją. Komitetas skilo, rusai buvo izoliuoti. Jokia kita tautybė negalėjo sutikti su jų imperialistinėmis pažiūrom.

Autorius savo liudijimą baigia tokiais vieno ukrainiečių žodžiais: „Mes negalime jungtis su jumis. Jūs neturite teisės vadintis antikomunistais. Kaip komunizmas, taip ir kolonializmas yra nusikaltimas. Abu turi išnykti... Dekabristai, anarchistai ir kadetai kitados taip pat vadinosi laisvės kovotojais. Bet laisvė, kaip jūs ją supratote, buvo mūsų vergija. „Socialinė pažanga“ ant nužudytųjų ukrainiečių ir kaukaziečių lavonų... Laisvė rusų tautai, bet spauda, okupacija ir išnaudojimas mūsų tautoms... Joks rusas niekad nereikalavo, kad jo tauta atsikratytų tautinio augimo. Nė vienas! Jūs ir mes neturime nieko bendro. Mes kovosime, kol Kijevas vėl bus ukrainietiškas, Ryga latviška ir Tiflisas gruzinietiškas.“ (Eli)

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Pamėginkite užėti pas mus ir būsite patenkinti.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard Street

New York 2, N. Y.

Tel. AL 4-8319

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C.

Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėti ir pasižiūrėti!

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rašykite/skaminkite daugiausiai patyrusiam kelionių biurui į R. Europą

Mes padedame jums atsigabenti savo gimines iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. CHele 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by Intourist

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminiams ir bet kurią SSR dalį.

SIUNTINIAI APDRAUSTI, PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK 3, N. Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-8808
- LAKEWOOD, N. J., 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
- PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
- PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-2868
- HAMTRAC, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel.: TO 7-1575
- CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halstead Street, — Tel.: WA 5-273
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
- NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 23, Pa. 530 W. Girard Ave., — Tel.: WA 2-4035
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: Plaza 6-6766
- GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St., N. Y. — GL 8-2256
- PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel.: GR 2-6387
- DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue — Tel.: VI 1-5355
- ATHOL, Mass., 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- LOS ANGELES 22, Calif., 960 So. Atlantic Blvd. — AN 1-2994
- BOSTON 18, Mass., 271 Shaumut Ave. — Tel.: LI 2-1767
- WOODHAVEN 21, N. Y., 84-17 Jamaica Ave. — Tel.: VI 6-3330
- VINELAND, N. J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg. — Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Telefonas: ELizabeth 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published twice.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Half year \$3.50
Foreign \$6.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Pusei metų \$3.50
Užsienyje \$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel.: GLenmore 5-7281

Lietuvos vyčių seimui susirenkant

Lietuvos vyčiai šią savaitę susirenka Clevelande į metinį suvažiavimą. Labai nedaug, tur būt, yra lietuviškų organizacijų, kurios savo metinius suvažiavimus taip kruopščiai parengtų ir juose dalyvautų, kaip Lietuvos vyčiai. Dauguma senesniųjų narių jau ištisa metų eilė savo atostogoms pritaiko metiniam suvažiavimam, pasiekdami net Kaliforniją.

Vyčiai buvo pirmieji iš Amerikos centrinių organizacijų, surengę prieš porą metų savo seimą tolimam Pacifiko pakraštyje. Kitiems toli ir brangu, o vyčiai tą kliūtį buvo nugalėję, parodydami, kad jų energijai viskas pasiekiamas. Gi tą tolimą Amerikos lietuvių koloniją, tartum kitam pasaulyje, reikia siekti ir kitoms organizacijoms. Los Angeles lietuvių kolonija yra gausi, judri ir stipriai jungiasi į visos Amerikos lietuvių gyvenimą.

Pradžioje šios organizacijos yra nutolusi jau už 50 metų. Pirmas, steigiamasis seimas įvyko Bostone 1913 bal. 27. Pirmoji kuopa buvo įsteigta to miesto pašonėje išsaugusiam "Lietuviškame kaime" — Montelloje (Brockton, Mass.). Pirmieji iniciatoriai buvo M. Norkūnas, Valkininkų dūkas, kun. J. Vaitėkūnas, dabartinis Sv. Kazimiero parapijos klebonas Providence, R. I., buvęs "Draugo" redaktorius kun. A. Kaupas, S. Bugnavičius ir kiti. Tarp pirmųjų veiklių organizatorių buvo muz. A. Aleksis, Leonardas Šimutis, "Draugo" redaktorius ir Alto pirmininkas, prof. K. Pakštas, dr. J. J. Bielskis, dabar Lietuvos konsulas Los Angeles, Ignas Sakalas, vienas iš "Draugo" redaktorių nuo pat to laikraščio pradžios, prel. Pr. Virmauskis, dabartinis lie-

tuvių parapijos klebonas So. Bostone, M. Račkus, Matas Zujus, dabar "Garso" redaktorius, gi ilgai redagavęs "Vyti", ir kiti. Vėliau kiek išjungę visą eilę asmenų, kurie ir dabar tebėra lietuviškojo veikimo Amerikoje dėmesy, kaip Juozas Bolevičius, Felicija Grendelytė, ilgai redagavusį "Vyti", Jokūbas Stukas, Antanas Mažeika, Pranas Vaškas, kun. J. Jutkevičius, dabar Atholio lietuvių parapijos klebonas, tebevaras milžinišką darbą su savo talkininkais vyčiais Lietuvos reikalų komisijoje, kun. A. Kontautas, dvasios vadas, L. Janonis, ir daug kitų. Be vyčių triūso mūsų gyvenimas būtų žymiai blankesnis, o veikimas neturėtų tokio pakilimo, kokį dabar matome.

Istorija vyčių labai turininga ir įvairi, susijusi su gyvaisiais lietuvių tautos reikalais. Dr. J. J. Bielskis, buvęs vyčių pirmininkas, organizacijai siekiant arti 5000 narių, teisingai yra pastebėjęs: vyčiai dirbo Lietuvai, savo reikalus pamiršdami, rūpinosi Tautos Fondu, Amerikos Lietuvių Taryba, dirbo įvairių organizacijų centruose, redakcijose, kolonijose.

Šiandien vyčių skaičius yra sumažėjęs, lietuvių kalbą kiek primiršta, bet dvasia likusi kaitri, nuosirdžiai besiaukojanti Lietuvos reikalams. Reikia ją palaikyti ir paremti visiem: draugavimu asmeniškai ir dalyvavimu vyčių susirinkimuose

Parama Liet. vyčiams būtų labai brangi, jei juos dar šio suvažiavimo metu pasiektų auka jų rengiamajai istorijai. Ligi rugpjūčio 27 galima siųsti adresu: Knights of Lithuania Convention, Hotel Carter, Cleveland, Ohio.

KLEBONO LAŠINIAI

A. GRIGAITIS

(2)
— Tylėkit, vyrai. Tai mano reikalas. Jonai, veši grūdus malti, paimk malūne pas Pleškaitį porą pūdų miltų ir nuvežk Laudžiūnui duonai.

— Bet, bet... tai paskatinimas vogti! — nerimsta seniūnas.

— Kaip jėgamastis sako, taip, vyrai ir darykite. Ne jūsų galvai viską suprasti, — įsikiša Ilgūnas.

— Tik vyrai tylėkite. Jei kartais iš valsčiaus atvyktų žemskis, siųskite pas mane. O tu, Laudžiūnai, imk lašinius ir eik namo. Aš tau dovanojau. Lai Viešpats Dievas dovanoja, — tarė klebonas, nueidamas bažnyčion.

Senis Ilgūnas pakėlė nyšią su lašiniais ir padavė račiui.

Ir Jurgelaitis ir Ilgūnas tęsė savo žodį — niekam apie šį įvykį nesakė.

Bet su žmonom reikia naujienom pasidalyti. Jos neduos ramybės, kol viso įvykio neįpaskos. Žmona — tai antroji šeimos pusė.

Jurgelaitienė, Ilgūnienė, žinoma, neiškentė. Tuoj nubėgė pas kaimynę ir tyliai tyliai pašnibždėjo į ausį. Nuo draugių nėra ko slėpti. Jos prižadėjo paslaptį išlaikyti. Taip ir žurnojo visa apylinkė, kas atsitiko klebonijoje. Gandai pasiekė ir valsčių, kur kalbėjo, kad Lankų kleboną užpuolė plėšikai, atėmė pinigų, paėmė daug mėsos, kleboną primušė ir dingo. Klebonas guli lovoje ir dejuoja. Staršina — vyresnysis policininkas — sėdo į vežimėlį ir pasuko į Lankus.

— O seniai matytas svetys, — pasveikino klebonas staršą.

— Na, tėve klebone, nori nenori, o kartais tarnyba priverčia būti svečiu.

— Prašau sėsti, tur būt, su bėriuku atvykai. Ar dar tas pats?

— O, puikus bėgūnas, kaip kiškis, — pridėjo starša.

Klebonas suplojo delnais ir pasirodė šeiminiškė.

— Ona, pasakyk Jonui, kad staršos arkliai duotų avižių ir dar gerčių antrą įmestų į sveičio pleperuką. Pati mum atnešk

Esame ideologinėje kovoje

Pasikalbėjimas su Pax Romana pirm. dr. V. Vygantu

Dr. Vyt. Vygantą, Pax Romana pirmininką, veltui kas būtų ieškojęs Amerikoje ištisus penkis savaitgalius, nors jisai New Yorke dirbo, išskyrus porą savaitių. Kai Zolinės vėlavakarį užsuko į redakciją, visada toks pats sraunus, paklausiau stačiai:

— Ar tiesa, daktare, kad New Yorke dirbate, o savaitgaliais Europoje ilsitės?

Nusijuokė, supratęs mano baksterėjimą, ir atsakė: — Kiek to poilsio gali būti beskraidant tarp dviejų kontinentų? Iš tikrųjų, penkis savaitgalius buvau Europoje. Tris kartus skridau specialiai ir vieną kartą dviejų savaitių atostogom. Bet ir jas posėdžiais paverčiau. Žinote, gi šiemet Pax Romana minėjo savo 40 metų sukaktį. Buvo ir paruošiamieji posėdžiai, ir seminarai sekančių metų programai paruošti, ir minėjimas.

— Vadinas, neturėjote ramybės, būdamas taikos sąjūdžio pirmininkas. Iš kur tas Pax Romana vardas?

Ir vėl į mane pažūrėjo su šypsniu. Supratau, ką norėjo

pasakyti: "Istorikas turėtų žinoti". Vis dėlto paaiškino:

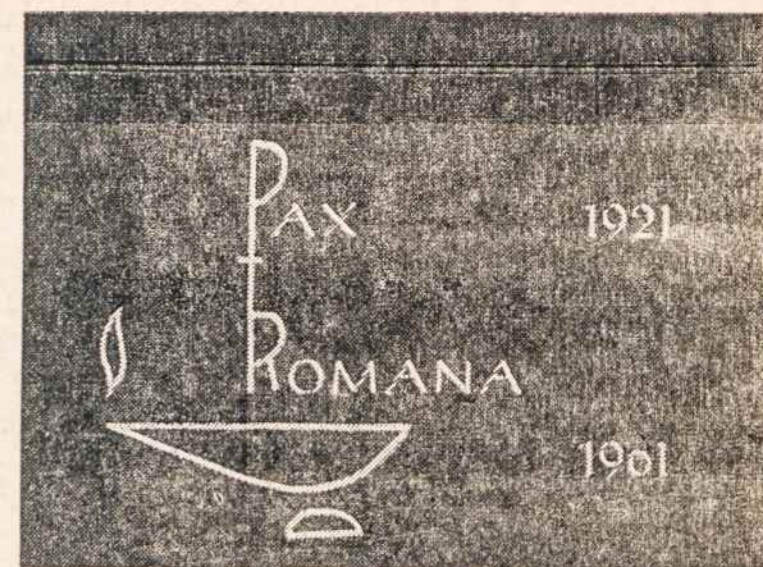
— Tai karo pasekmė. Visada karas sukelia taikos ilgesį. Bet ir palieka tarp kovojusių šalių drumsties. Po pirmojo karo buvo palikę nesantaikos tarp vokiečių ir kitų Europos tautų. Katalikus tai ypač skaudžiai liėtė. Jautė ir Roma. Kadangi jau anksčiau, bent nuo XIX amžiaus galo, vis brenė mintis jungti katalikų intelektualus, tai pagaliau pasiekta minties jungti universitetinę katalikų jaunomenę. Ji turi ugdytis taikai ir tarptautiniam bendradarbiavimui. Taip ir įvyko pirmasis Pax Romana suvažiavimas Fribourge, Šveicarijoje, 1921 liepos 19. Mums gali būti malonu, kad Lietuva buvo tarp 20 kraštų iš 23, kurie sudarė branduolį. Beje, kai kas su Pax Romana sieja ir anuos laikus, kai senoji Romos imperija buvo ginklu sukūrusi savo taiką. Bet joje vėliau išgalėjo krikščionybė su Apaštališkiu Sosto Romoje ir nešė krikščionišką taiką. Prof. O. Haleckis, žymus lenkų istorikas, dabar Fordhamo universiteto profesorius

New Yorke, savo paskaitą ir baigė žodžiais: "Mes išpareigojame savo širdyse ir plačiam pasaulyje laikytis taikos, kurią vadiname romėniška ir kuri, dėka Sv. Petro Sostų Romoje, tikime, išvyraus kaip Pax Christi in Regno Christi".

— Visai sutinku, — pareiškiau. — Ir po praėjusio karo tuojau kilo taikos sąjūdis, kuris užsimojo pirmiausia artinti prancūzų ir vokiečių tautas, o paskui ir kitas, ir kuris pasivadino Pax Christi judėjimu. Bet mes gi žinome ir garsinamą "Pax Sovietica" ... Rusai — bolševikai tik ir kalba apie "taiką". Taigi, klausimas:

— Ar Pax Romana suvažiavime buvo paliesta pati didžioji mūsų laikų neramybės ir ne-taikos priežastis?

— Buvo paliesta visa eilė paskaitų atskirų sekcijų posėdžiuose, seminaruose, abiejų Pax Romana šakų (studentų ir katalikų intelektualų) suvažiavimuose ir iškilmingam minėjime Paliestos tokios problemos, kaip dabarties laikų krizės priežastys, socialinė nelygybė, geresnio pasaulio principai, ideo-

loginė kova ir k. Norėčiau ypač paminėti studentų suvažiavime kalbėjusį domininkoną vienuolį J. Bochanskį, O. P., Fribourgo universiteto profesorių. Jis yra giliai išstudijavęs komunistą, laikomas vienu iš geriausių pasaulyje žinovų; tai liudija ir jo išleistos knygos. Jis stipriai pabrėžė, kad esame ideologinėje kovoje, kuri remiasi ginklu. Reikia tai suprasti ir krikščionims pasidaryti atitinkamas išvadas.

Cia mudviem prisiminė iš Ateitininkų kongreso Chicagoje 1954 tokia frazė: Krikščioniškoji ideologija yra į mūsų rankas įduotas ginklas, ir vargas mums, jeigu mes laikysime jį tikta pablizgintoje makštyje".

Toliau mūsų pasikalbėjimas nukrypo į Pax Romana jubilėaus dalyvius. Pirmiausia man parūpo:

— Ar dalyvavo dar kas nors iš lietuvių be Jūsų, daktare?

— Pax Romana katalikų intelektualų, mes sakytume, sendraugių, suvažiavime dalyvavo dr. J. Grinius, dr. P. Karvelis, dr. J. Norkaitis ir J. Kairys. Jie atstovavo Vokietijos ateitininkam sendraugiam. Studentam atstovavo stud. Algis Jasaitis ir stud. Girdvainytė. Beje, turėjome dar vieną "lietuvių", kuri visi stengėms užkalbinti. Tai buvo jaunas indas jėzuitas studijuojąs Paryžiuje. Žinote, kad lietuviai su senais indais, sako, yra giminės; taip rodanti gimininga šventoji indų kalba — sanskritas. Bet ne tai norėjau pasakyti. Tas indas kunigas vadinosi Casimir Gnanandickam... Kazimiero vardas lietuvius ir traukė prie to indo. O lietuviai Amerikoje tą vardą išverčia "Carliu".

— Ar Jums, daktare, Pax Romana organizacijoje tenka atstovauti Lietuvai ar Amerikai?

— Žinoma, kad Lietuvai.

Prieš keletą metų buvo nemaža triūso, kol egzilus pripažino. Dabar to vargo nėra. Visi žino, kas ir iš kur esu. Tiktai oficialiuose pranešimuose parašoma "a Lithuanian from the United States". Tai turi rodyti, kad pavergtajai Lietuvai neleidžiama turėti savo atstovų. Bet juos, nors ir neoficialiai, turi Lenkija — vienintelis kraštas iš už geležinės sienos. Asmeniškai turiu progos dažnai Lietuvos klausimą kelti, tenka parūpinti ir atitinkamas literatūras. Buvau kartą nusivėžęs Sibiro maldaknygės keliasdešimt egzempliorių. Buvo malonu patirti, kad ji kai kuriuos tolimus kraštus jau buvo pasiekusi per Ateitininkų Studentų Sąjungą iš Amerikos. Viena studentė iš Sierra Leone, vakinarinėje Afrikoje, priėjusi ir sako: "Aš jau žinau, aš turiu". Šį kartą lietuviai studentai įtekė Vienos kardinolui Koenig.

— Ar pačiame Pax Romana suvažiavime?

— Taip. Teko kardinolą pristatyti iškilmingame posėdyje liepos 27. Teko taip pat kartu pietauti ir išsikalbėti. Didelis eruditas, mokslininkas, kiek užsidaręs. Suvažiavime kalbėjo tema: "Katalikų intelektualų apaštalavimo pagrindiniai principai". Kitaip tariant, ko Katalikų Bažnyčia šiuo metu laukia iš pasauliečių inteligentų. Sunku būtų visa atpasakoti. Pagrindinis dalykas: tai laukia ma tiesos liudijimo savo darbu, gyvenimu, žodžiu ir visa elgsena, kuri turi būti nuosirdi ir persunkta meilės. Užbaigdamas pastebėjo, kad katalikai yra atsakingi už visą pasaulį. Pasaulyje ieškoma tiesos, bet nedaug yra tikrų jos liudytojų. Ragino katalikus studentus ir apskritai šviesuolius geriau pažinti savo tikėjimo tiesas ir modernaus apaštalavimo metodus (Bus daugiau).

PAX ROMANA sekretoriatas Fribourge, šveicarijoje.

ANKSCIAU SKELBĖ TIESĄ, DABAR DENGIA MELU

Lietuvoje liepos 21 sovietinė spauda minėjo vadinamo "liaudies seimo" prašymą priimti Lietuvą į Sovietų Sąjungą. Pažymėtina, kad 1940 ano liaudies seimo dėkingumas buvo reiškiamas "raudonajai ar-

mijai", kuri padėjusi nuversti "buržuazinę" valdžią ir įvesti sovietinę tvarką. Siemet apie raudonąją armiją nekalbama. Sovetskaja Litva ir vedamajame ir A. Jonyno straipsny kalba

apie dėkingumą "sovietinėm broliškam tautom". Dabartinė redakcija užtušojo sovietinį militarizmą — nepasako, kad Lietuva buvo užimta sovietinės "raudonosios armijos".

ko nors užkasti ir šilumos. Svetys išalkęs ir sušalęs.

Tuoj ant stalo atsirado užkandos ir grafinas degtinės.

— Na, mielas sveteli, — paraginoma klebonas, pakeldamas stikliuką. — Kaip šeimynėlė?

— Ačiū!

— Ir Vania auga?

— Ne tik auge, tėve klebone, bet mokyklą jau lanko. Be to, jis turi sesele.

— Sveikinu, sveikinu tamselę. Tai į sveikatą!

— Į sveikatą, tėve klebone. Bet jūs iš mažo, o man, it girtuokliui — stiklinė.

— Matai, tamstele, daktarai draudžia, senatvė nebeleidžia. Tamsta gi paimsi gerą gurkšnį, ir rudens drėgmė iš kūno išgaruos.

— Kas teisybė, tai teisybė, tėve klebone.

— Na, meldžiamasis, sakyk, kas naujo mūsų gminoj?

— Kas naujo? Aš kaip tik atvykau, tėve klebone, pasiteirauti naujienų, kurios pasiekė gminą.

— Įdomu?

— Mes turime žinių, kad tamsta užpuolė plėšikai.

— Pirmą kartą girdžiu.

— Pas mus šneka, kad net skilandžius ir kumpius nuo klėties išnešė.

— Kaip žmonės viską perdeda. Buvo labai paprastai. Mūsų kaimynas savo papjauto paršiuko mėsas laiko pas mus ant klėties. Anksti rytą, dar

prietemoje, atėjo į kleboniją pasiimti lašinių. Radęs klėtį atidara, pats užsilipo, atspjovė, ko norėjo, įsidėjo maišan irėjo per klebonijos kiemą. Marno šeimnininkas, pastebėjęs ir nepažindamas kaimyno, pamane, kad tai vagis. Pakėlė triukšmą. Žinoma, tuoj viskas paaiškėjo. Matote, kaip žmonės iš adatos vežimą priskaldo.

— Aš tamstos parodymą surašysiu, tėve klebone.

— Prašau. Dar po vieną!

— Ačiū, ačiū, tėveli.

— Žinau, tamsta, Vania man labai patinka. Zvalus vaikas, čia nuo manęs jam dovanų parvešk, — klebonas atsiveikindamas staršos delnan išpaudė sidabrinį rublį.

Laudžiūnas buvo geras račiū, bet gyveno skurdžiai. Trūko darbo. Taip pat buvo ir su batsiuviu, siuvėju. Tokiem meis tram vieta miestelyje, ne maž bažnytkaime. Padargai ūkininkų tvirtai, padaryti iš gero sauso medžio, laiko metų metus. Tai iš ko gyventi račiū?

Laudžiūnui Dievas padovanojo gausią šeimą. Vienas po kito gimė vaikai. Kitų vaikai mirė, o jo — visi laikėsi. Bet jie buvo išbalę, girgsėjo it žąsyčiai, prašydami valgyti. Darbo gi trūko račiui, trūko ir duonos.

Sekmadienį po įvykio su klebonijos lašiniaus vikaras pasakė pamokslą apie alkaną žmogų, apie artimo meilę. Pasako-

jo gražiai ir graudžiai, ir žmonėm krito širdin jo žodžiai. Moterys net ašaras nušluostė. Žmogus turi būti gailėstingas alkanam. Kiekvienas, kuris atėjo į pasaulį, turi teisę būti sotus, kad galėtų džiaugtis šiuo gyvenimu. Gyvename tik kartą.

Žemaitis, grįžęs iš bažnyčios ir srėbdamas barščius, sako žmonai:

— Girdėjau, mūsų račius neturi darbo. Tegų padaro bričkai naujus ratus, nes šie gali subyrėti.

— Jei ratai nestiprūs, reikia, reikia...

Vakare ir Samušienė tarė savo vyrui:

— Žiūrėk, Inkrata kokį gražų pleparuką parsivežė iš turgaus. Mum sarmata rodytis su ta žydiška kalamaška.

— Bet kur užsakyti?

— Račius po nosim! Laudžiūnas.

— Gerai sakai, motin. Pleperukas ar į turgų ar į sveičius ar į bažnyčią. Visur tinka. Įsimetė arkliauką ir birbink.

— Tik ilgai nelauk, tėvai. Rytoj nueik pas mūsų račių ir suderėk.

Laudžiūnui pasikeitė laikai. Lankų ūkininkai tiek užvertė darbu, kad račiui reikėjo skubėti, keltis su pirmais gaidžiais. Su darbu atsirado ir duonos namuose. Žmonos ir vaikų veidai pralinksėjo ir pasidarė apvalesni.

GEROJO SAMARIEČIO šulins Fribourge, šveicarijoje, kur įsikūrė ir 40 metų sukaktį minėjo Pax Romana. (Iš "Pax Romana Journal" 1961)

MOTERŲ PASAULY

VIS DĖLTO DRĪSTU SUDRUMSTI JŪSŲ RAMYBĖ

MARIJA KASEVIČIENĖ

Šiandieną kalbėti apie kurios nors organizacijos veiklą, jos tikslus bei darbus, yra labai nepopuliari tema. Organizacinė veikla šiandien neranda to atgarsio, kokį ji turėjo prieš keletą dešimtmečių. Nepaslapiai, kad organizacinės veiklos vengiamo, nuo jos šalinamės, jos bijome. "Palikite mus ramybėje — yra daugumos atsakymas. Šių dienų gyvenimo sąlygos žmogaus asmeninę gerovę stato aukščiausiu idealu. Vis dėlto drįstu sudrumsti ramybę. Mano tikslas pasibelsti į lietuvių katalikų moterų širdis.

1914 metais buvo įsteigta Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjunga. Jos tikslas buvo suburti lietuvių katalikų moteris ir rūpintis ne tik medžiagiais, bet taip pat kultūriniais, švietimo bei socialiniais reikalais. Tai pirmoji lietuvių katalikų moterų organizacija Amerikoje. Ji sparčiai augo ir stiprėjo. Jos kuopų tinklas apjuosė visą Ameriką. Narių skaičius pasiekė apie 3,000. Organizacijos darbas ap-

ėmė visas gyvenimo sritis. Moterų S-ga jungėsi į darbą ten, kur gyvenamasis momentas šaukė, kur buvo tėvynės Lietuvos ir Katalikų Bažnyčios reikalas. Palaikymas tautinės ir religinės dvasios lietuvių išeivijoje — svarbiausi Moterų S-gos uždaviniai. Daug ekonominės paramos iš Moterų S-gos susilaukė Lietuvių Katalikų Moterų draugija Lietuvoje, buvo stipriai remiama Karmėlavos mergaičių ūkio mokykla. Daug aktyvaus darbo įdėta į lietuviškų parapijų kūrimą ir išlaikymą. Tie darbai nesibaigia ir šiandien. Remiama šv. Kazimiero kolegija Romoje, sėkmingai veikia įsteigtas stipendijų fondas, organizuojamas rašinių konkursas, leidžiamas žurnalas "Moterų Dirva" ir k. Darbai dideli, bet darbininkių maža. Metai po metų Moterų Sąjunga palydi amžinybėn dalį ištikimų savo narių. Viena kita, prislėgta am-

žiaus naštos, nebeturi galimybės ir energijos aukotis organizaciniam darbu. O į jų vietas su nepakankamu veržlumu bei entuziazmu jungiasi naujos narės, jaunesnės jėgos.

Šių dienų materializmas kėsina į mūsų dvasines bei kultūrinės vertybes. Jo lėti, bet pavojingi nuodai stipriai veikia. Savo apgaulinga medžiaginės gerovės skraiste mus stengiasi suvilioti ir atitraukti nuo bet kokio domėjimosi bendro visos žmonijos ir savo kenčiančios tėvynės bei persekiojamos Bažnyčios reikalais.

Užsidariusios savo siaurame šeimos židinyje nepajėgsime atsisipirti šiam pavojui ir nesugebėsime perduoti naujai kartai kultūrinę bei dvasinę turty, kurią tiek daug turėjo ir išsaugojo mūsų motulės.

Tad šia proga ypatingai nuširdžiai kreipiuosi į visas lietuvių katalikes ir kviečiu ne tik pačioms burtis, bet ir kitas raginti jungtis į Moterų Sąjungą. Veiklos plėtimas, aktyvus įsijungimas į kultūrinę, švietimo bei auklėjimo sritį yra visuomet galimas ir skatinamas. Esant reikalui, net galima sudaryti atskiras kuopas. Tikiu, kad mano prašymas ras atgarsio lietuvių katalikų moterų širdyse.

ANELĖ AMBROZAITIENĖ, 4 kuopos pirmininkė, Somerville, Mass., atšventusi 45 metų sukaktį, kaip yra Moterų Sąjungos narė.

Moterų Sąjungos Centro Valdyba

Moterų Sąjungos centro valdybą sudaro: Dvasios vadas prel. P. M. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.; pirmininkė Marija Kasevičienė, 16856 Littlefield, Detroit 35, Mich.; I vicepirmininkė Natalie Satunas, 6519 S. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill., II vicepirmininkė Marcelė Watkins, 110 Bernard Road, Worcester 5, Mass., sekretorė Victoria Leone, 7155 S. Hermitage Ave., Chicago 36, Ill.; išdininkė Donna Kamm, 6604 S. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.; izdo globėjos Mary Druktanis, 1609 S. 50th Ave., Cicero 50, Ill. ir Mary Genis, 1611 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill.

— O iš kur gaudavote knygečių?

— Persispausdindavom, patys pasirašydavom.

— Kaip gimė mintis tai parašyti?

— Esu girdėjusi vokiškai, "dar šį tą savo pridėjau. Parduodavom po 25 ct. Mašinas mum davė išsimokėtina. Pradžioje buvo įdomu. Naujiena. Mašinos buvo rankinės, reikėjo jas sukti. Į talką daug kas ateidavo. 1905 vasario 9 išėjo biudžetas "Keleivis". Vėliau padėjėjų sumažėjo. Įsitaisė motorą. Jis taip smarkiai ėjo, kad išjudino visus suolus. Pravedėm kaminėlį, ir vėl negerai. Suodžiai ėmė kristi ant kaimynų baltinių. Įsitaisėm aukštesnį kaminėlį. Tas pradėjo šaudyti. Atbėgo policija, manydama, kad kas kelia revoliuciją ir šaudo.

Redaktorių reikėjo samdyti, nes mes buvom nemokyti. Pirmas redaktorius buvo Smelstorius. Jis buvo malonus vaikinai, vėliau išvyko į Worcesterį ir padėjo leisti "Amerikos Lietuvį". Norėjom gauti iš Lietuvos redaktorių Stiklėlių, bet jis ilgai negalėjo atvažiuoti. Stiklėlio slapyvardė — Senas Vincas. Bukšaitis iš New Yorko gerai rašė. Jis išmokė Mikelsoną - Mikalkevičių rašyti.

(Nukelta į 7 psl.)

AUDRĖ AMBROZAITYTĖ, penkiameitė dailininkė, savosios kūrybos kampeleje. Nuotr. V. Maželio.

APLANKIUS PIRMAJĄ "KELEIVIO" LEIDĖJĄ

Jewett, Connecticut, gyvena Ieva Žvingilienė, apie 90 metų senutė, "Keleivio", dabar išeinančio Bostone laikraščio, steigėja ir pirmoji leidėja. Ją aplankiau ir pasikalbėjau apie senus laikus.

Ji kilus iš Skirsnemunės valsčiaus, Balandžių kaimo. Tėvas — Mykolas Armonas, motina — Ona Bruozytė, abu evangelikai. Į Ameriką atvyko, turėdama 22 metus. Už poros metų, apie 1892, ištekėjo į Gardner, Mass.

— Kaip susipažinote su savo vyru?

— Sykį po darbo Bostone užėmė krautuvių ir pamatav patogų jaunikaitį. Zodis po žodžio, sutarėm dar kartą susitikti po darbo. Nors rankos buvo pavargusios, bet širdis ieškojo kitokio poilsio ir nusiramino. Mano vyras, a. a. Antanas Žvingilas, buvo kilęs iš Sarmacėnų kaimo, Vilkiškių apskrities, gimęs 1870.

— Kada jis atvyko į Ameriką?

— 1889 atvyko į Waterbury, Conn. Vestuvės įvyko Lawrence, Mass., katalikų bažnyčioje. Ir mūsų vaikai krikštinti katalikų bažnyčioje. Kiek pagyvenė, sumanėm laimės ieškoti ūkio darbuose. Bet čia kitokios sąlygos, nei Lietuvoje, ir mum labai sekėsi. Pagyvenė 6 metus, grįžome į miestą.

Tuo laiku Kudurauskas pradėjo spausdinti "laiškus" — t. y. laiškam popierių su gėlytėmis, balandėliais ir lietuviškom eilėm.

Šių eilučių autorius irgi prisimena tokį laišką iš 1911 metų. Jame buvo įrašyta:

Aš Lietuvos bernužėlis
Gromatą rašysiu,
Amerikos gyvenimą
Visiems apsakysiu.
Kur tik eini,
Kur vaikščioji,
Žmoneliai dejuoja —
Kīts ir kelias nedėlėles
Be darbo vaikščioja ...

Ieva Žvingilienė toliau tęsė: — Kai Kudurauskas važiuo į Lietuvą, mes atpirkom nuo jo "laiškus". Šimtą dolerių sumokėjom už teises ir spaustuve.

Kartą mano vyras ir sako: Bačkauskas bemokslis, o užsimanė leisti "Saulę". Leiskime ir mes laikraštį.

— Ir kas jį paskatino?

— Mano vyras norėjo garbės. Leisiu laikraštį — sakydavo.

— Iš kur gavote pinigų?

— Pinigų labai reikėjo. Pradėjom pardavinėti ir leisti knygetes, paveikslukus. Tarpininkai nuo mūsų daug paimdavo. Vėliau sužinojau, kad paveikslukai gabenami iš Austrijos. Užsisakėm patys be tarpininkų. Taip mum liko didesnis pelnas. Pradėjom ir kitiem tarpininkauti. Siūsdavom didesniais kiekiais, bet uždėjo pabaudą.

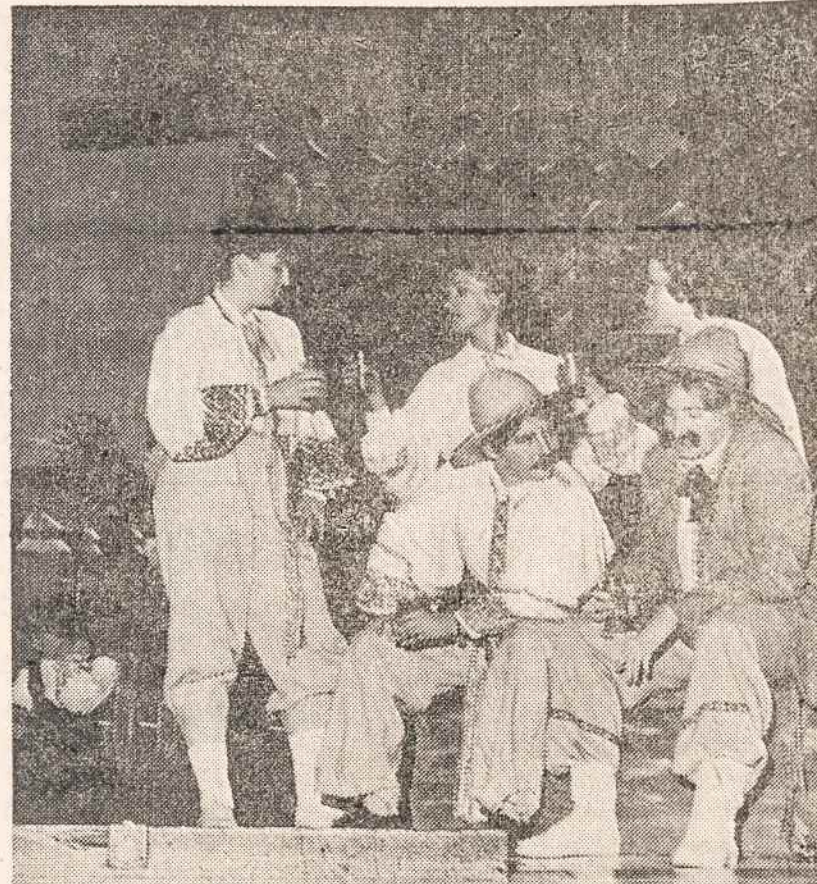

IEVA ŽVINGILIENĖ

Mes gynėmės, kad tai religiniai paveikslėliai. Liepė mum siųsti mažesniais kiekiais. O už didesnes siuntas reikėjo pabaudą sumokėti. Spausdinome ir pardavinėjome maldaknyges ir kitokias knygeles.

GLUOSNIŲ PAVESYJE... Iš mergaičių vasaros sto vykos Putnam, Conn. Nuotr. B. Kerbelienės.

KAI mergaitės pasidaro berniukais... Iš Putnamo bendrabučio mergaičių vaidinimo "Užburta šalis". Nuotr. B. Kerbelienės.

UŽBURTA PILIS IR VĖL LAUKIA

Užburta pilis nėra tikrai pasakoje. Užburia mus ir džiaugsmas šeimoje, mokykloje, organizacijoje. Buriamės dėlto, kad "nėra gera vienam žmogui gyvenventi" — kaip Zmonių Gimnės šventos knygos sako. Draugėje randame pagalbą, susiramina, džiaugsmą ir bendrą darbą.

Seniau pakako šeimos, kad gyvenimui pasiruoštume ir darbo pramoktume. Nuo pat mažens sūnūs prie arklų, o dukros prie staklių darbo išmokėdavom. Civilizacijos pažanga darbą padarė įvairų ir sudėtingą.

Tad ir šalia namų atsirado mokyklos. Jos ne tik moko, bet ir auklėja.

Išsiauklėjimas tiek pat žmogui reikalingas, kaip ir išsilavinimas. Kartais dar svarbesnis. Reikia būti gero būdo, malonios elgsenos, žinoti tikrą gyvenimo prasmę, kad mokslas būtų naudingas.

Lietuviam šiame krašte dar svarbu, kad lietuviais ir liktų. Nepamirštų gimtos kalbos ir savo krašto, pažintų savo tautos praeitį ir kultūrą.

Visa tai galima rasti užburtoje Raudondvario pilyje. — Putnamo mergaičių bendrabutyje, kurį veda Nekalto Prasiidėjimo kongregacijos seserys. Jų patyrimas, lietuviškumas ir pasiaukojimas plačiai žinomi. Gerai žinomas ir abi mokyklos, kurias Putnamo bendrabučio mergaitės lanko — tai Annhursto akademija moksleivėm ir Annhursto kolegija studentėm.

Vasaros atgaiva ir jos burtais jau baigiasi. Mergaičių pilis Putname vėl greitai prisipildys krykštavimo, gyvenimo ir darbo. Bus ir rūpesčių, ir didelio širdies nerimo, bet nei gyvenimas nei mokslas nėra grįstas tik smagumu. Džiaugsmas ateina, kai suprantame, jog išvermė mus mokė geru keliu eiti.

Tėvai, kurie nori savo dukroms rasti tikrą lietuvišką užvėją, duoti dorus auklėjimo pagrindus, padėti pasiekti gero išsilavinimo, jau turėtų pasiteirauti apie Putnamo bendrabučio adresu: Immaculata Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn.

— Sesuo Palmira iš Nekalto Prasiidėjimo kongregacijos, Putnam, Conn., kuri daug padėjo Dainavoje praveisti jaunimo stovyklą, šiemet yra sulaukusi 25 metų įžadų sukakties.

Paryžiuje Mme Cathrin Melory buvo teismo nubausta 1500 frankų už tai, kad nuėjusi pas kaimynę nusiziūrėjo į jos siuvamą suknelę ir pati tokią pasisiūdino.

Visi domėjos lietuviškom staklėm

Tarptautinės prekybos parodoje, įvykusioje naujoje McCormick salėje, Chicagoje, buvo įrengtas ir Lietuvos paviljonas. Tuo pasirūpino Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis ir lietuviai architektai ir inžinieriai Chicagoje. Lietuvos paviljonas buvo įrengtas skoningai, davė įdomių vaizdų žiūrovams.

LINKSMIAU ...

Pat Bakuli, Hollywoodo filmų artistė, kelis kartus gavo pranešimą, kad turi registruotis karinei tarnybai. Nekreipė dėmesio, kol viename perskaitė: "Karinė tarnyba iš jūsų padarys vyrą". "Ne, to nebus; prarasciau aktorės darbą" — pasakė nuėjusi išsiaiškinti, kad jos vardas "Pat" dar nereiškia vyro.

Šešiolikmetė pasigyrė savo vyresnei draugei: "Zinai, jis vakar mane pabučiavo ... į kaktą". Draugė jai patarė: "Paprasyk savo mamą, kad tau nupirktų batukus su aukštesniais užkulniais".

Jeį nenori sakyti tiesos ...

Prancūzų televizijoje viena filmų artistė klausinėjama: "Ar tamsta rūkai?". "Fui, niekad". "Gal geri?". "Ne, aš nė lašelio neimu". "Ar išsiskyrusi?" Ne, visiškai ištikima". "Tai tamsta angeliška". "būčiau, jei vienos silpnybės neturėčiau". "Kokios?" "Kai kada nesakau tiesos".

TARPTAUTINĖS PARODOS Lietuvos paviljone Chicagoje aiškinimus teikė studentės. Nuotr. Z. Degučio.

LEOKADIJOS BRAZDIENĖS vadovaujamas lietuvių studentų ansamblis soka Rugučius. Nuotr. Z. Degučio.

Didelė delegacija Washingtonan

— Pasikalbėjimas su L. Valiuku

SUDARYTAS DIDELIS LIETUVIŲ KOMITETAS KUCHEL - LIPSCOMB REZOLIUCIJAI REMTI. • KOMITETAS SUDARYS SKUBŲ IR EFEKTYVŲ SPAUDIMĄ REZOLIUCIJOS REIKALU SENATE IR ATSTOVŲ RŪMUOSE. • REZOLIUCIJA GALI BŪTI PRIIMTA DAR ŠIOS SESIJOS METU.

J. VENYS

— Kodėl panašaus komiteto nesuorganizavote anksčiau?

— Mes, losangeiečiai, pasi-stengėme, kad senatorius Tom Kuchel ir kongresmanas Glen Lipscomb įneštų jau visiems žinomą rezoluciją į JAV kongresą. Jie tai padarė ir mes manėme, kad savo darbą su kumpu esame atlikę. Manėme, kad tolimesnį darbą perims centrinės mūsų institucijos, kurios panašias reikalas turėtų rūpintis. Tiesa, jos, amerikietiš-kai tariant, sviedinį iš mūsų buvo perėmusios, bet tuoj jį pametė, nesistengdamos nešti jo prieš vartų link. Siame žai-me lietuviškoji pareiga saiso-to visus, tad tolimesnį sviedi-nio nesimą perimame vėl.

— Kur bus šio komiteto cen-tras ir kas jį įeis?

— Darbo komiteto branduolį sudarys Los Angeles lietuviai: Julius Jodelė, Ruta Kilmonytė, Alice Dotts, Edmundas Arbas, Juozas Kojelis, Antanas Skirius, Jurgis Petrauskas, Jurgis Gliauda, Kostas Liaudanskas, dr. Petras Pamataitis. Į komi-tetą įeis visa eilė lietuvių darbuotojų vienu ar kitu titulu iš viso krašto.

— Kas iš žinomesnių lietu-vių į šį komitetą yra jau įsi-jungę?

— Šiuo metu komitetas dar yra nepaprastai jaunas — vos 8 dienų. Per tą trumpą laiką jau eilė lietuvių iš įvairių vie-tovių yra įsijungę į šį komi-tetą — Lithuanian - American National Committee for Kuchel-Lipscomb Resolution. Pilnas komiteto sąstatas bus žinomas maždaug už savaitės. Iš visiems žinomų darbuotojų paminėtini:

Šiluvos šventė Marianapolyje

Rugsėjo 10 tūkstančiai lietu-vių vei susirinko gražiam Marianapoly maldos ir atgailos dienai, prisimindami Šiluvos šventę Lietuvoje. Marianapolio sodų tylymoje yra įkurta Šilu-vo šventovė. Čia laikoma mi-šų novena, prašant Marijos už-tarimo visiems, kurie jungiasi šia intencija.

Sventė prasidės 11 val. mišio-mis ir pamokslu sode. Nuo 9 iki 11 val. bus klausoma išpa-žinčių. Pontifikalines mišias au-kos vysk. V. Brizgys ir pasa-kys pamokslą. Pamaldos giedos Sv. Kazimiero par. choras.

Popiet 1:30 val. sode bus ei-nami Kryžiaus keliai. Po sta-cijų 2:30 val. bus Svč. Sakra-mento adoracija ir prel. L. Tu-labos pamokslas. Prel. L. Tu-laba neseniai atvyko iš Romos. Vėliau seks procesija prie Auš-ros Vartų, Zemačių Kalvari-jos, Pažaislio ir Šiluvos Marijos vartų pušyne. Prie kiekvienos stoties bus kalbama maldos už kenčiančių lietuvių tautą. Pa-maldos bus baigtos palaimini-mu Svč. Sakramentu.

Kviečiama lietuviška dvasiš-kija, vienuolynai, parapijos, or-ganizacijos, šeimos ir atskiri asmenys, kad maldos ir atgai-los dvasioje išprašytume Mari-jos užtarymo, pasauliui taikos ir pavergtom tautom laisves.(J)

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

— Vilniaus universiteto profesoriui astronomui P. V. Sla-venui suėjo 60 metų.

— Vilniaus siuvyklos "Leli-jos" darbininkai šiemet netesi skirtų normų. Balandyje tų normų netesėjo 142 darbininkai, gegužės jau 215.

prel. Mykolas Krupavičius, Jo-kūbas J. Stukas, kleb. kun. Jo-nas Jutkevičius, kun. Lionginas Jankus, prel. Jonas Balkūnas, V. Vaitiekūnas, M. Zukauskie-nė, dr. P. Kisielius, dr. V. Var-dys ir daugelis kitų. Atsakymai šiuo metu gausiai plaukia.

— Gal galėtumėt paminėti bent vieną iš planuojamų komi-teto skubesių darbų?

— Labai greit, maždaug po-ros savaitę bėgyje, dalis komi-teto narių suvažiuosime į Washingtoną ir ten padarysi-me visą galimą spaudimą rezo-

LEONARDAS VALIUKAS

SUSIARTINIMO ŠVENTEI PRAEJUS

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolyno sodyboje il-gai laukta liepos 30 atėjo ir praėj, palikdama gražius prisimimus. Tai neseniai įvyku-si Lietuvių susiartinimo šven-tė — piknikas, kur kas metai suvažiuoja

daug seselių bendradarbių, bi-čiulių ir pažįstamų, o taip pat stovyklaujančių mergaičių tėvai kadangi per šią šventę užsiba-gia mergaičių vasaros stovykla Putname.

Kiekvieną šventę suruošti reikia nemaža darbininkų. Ta-čiau mūsų bendradarbiai visuo-met uoliai atskuba mums į pa-galbą. Mes norime padėkoti vi-siems, kuriuo nors būdu talki-nusiams ir prisidėjusiems prie šventės pasisekimo.

Pirmiausiai norime padėkoti

liucijos reikalui senate, atsto-vių rūmuose ir kitose institu-cijose.

— Šiam ir kitiems komiteto žygiams reiks nepaprastai daug finansinių išteklių? Iš kur jų gausite?

— Visi mes žinome, kad lie-tuviai yra dosnūs geriems tiks-lams. Lietuviai, kaip ir visi ki-ti, nenoriai duoda ar neremia-tų, kurie menkai ar nieko ne-daro savųjų reikalui. Komite-tas tiki, kad visi geros valios lietuviai mūsų darbus ir žygius visomis išgalėmis parems.

— Ar komitetas priims pi-niginę paramą?

— Komitetas savo darbams ir žygiams paremti laukia iš kiekvieno geros valios lietu-vio "našlės skatiko". Visos au-kos siųstinos komiteto kasini-kui: Mr. George A. Petrauskas, 3442 Madera Ave., Los Ange-les 39, Calif. Komitetas, baigęs savo darbą, patieks visiems au-kotojams pilną pajamų ir iš-laidų apyskaitą.

— Ar laiškų akcija senato-riams ir kongresmanams ves-tina ir toliau?

— Būtų tikrai puiku, kad kiekvienas lietuvis tuoj para-šytų dar penketą trumpų laiškų-čių siems asmenims: senato už-sienio reikalų komisijos pirmi-ninkui sen. J. William Ful-bright, Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijos pirmininkui kongr. Thomas E. Morgan,

gerbiamiems kunigams: kun. B. Gauronskiui, aukojusiam mišias kun. V. Cukurui už pasakytą gražų turiningą pamokslą, so-dybos kapelionui kun. St. Ylai ir bendrai visiems šventėje da-lyvavusiems kunigams.

Dėkojame programos ruošė-joms: Marijošienei, G. Marijo-šiutei ir V. Zukauskui, o taip pat ir visoms stovyklautojoms programą išpildžiusioms.

Acū visiems, kurie tą die-ną, o kiti net kelias dienas dir-bo, ruošdami ir gražindami so-dyba. Acū taip pat ir visiems svečiams, atsilankiusiems į šventę. Prašome Viešpatį gau-sios palaimos ir tikime, kad bus dosnus savo atlyginime.

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys

IMMACULATA mergaičių vasaros stovykla atsiveikinama lietuvių susiartinimo šventėje Putnam, Conn.

Nuotr. Mitkaus

abiems savo steito senatoriams ir savo distrikto kongresmanui. Senatoriaus Fulbright prašyti, kad jis tuoj duotų teigiamą ei-gą senatoriaus Tom Kuchel rezolucijai — S. Con. Res. 12, gi kongresmano Morgan pra-šyti, kad jis duotų teigiamą ei-gą kongresmano Glen Lips-comb rezolucijai — H. Con. Res. 153. Savo steito abiejų senatorių prašyti ir reikalauti, kad jie paspaustų Kuchel rezolucijos reikalui senatorių Fulbright, o savo kongresmano prašyti, kad jis tą pat padary-tų su kongresmanu Morgan Lipscomb rezolucijos reikalui. Savo steito senatorių ir savo distrikto kongresmano vardus ir pavardes, jei kas jų neturi, gali sužinoti artimiausioje vie-šoje bibliotekoje. Kviečiu visus lietuvius tai atlikti tuoj. Jei iš jūsų kas tiems asmenims yra jau rašęs (daug lietuvių tai yra padarę!), pakartokite dar kartą.

— Kokos yra nuotaikos Ku-chel - Lipscomb rezolucijos rei-kalu senatorių ir kongresmanų tarpe?

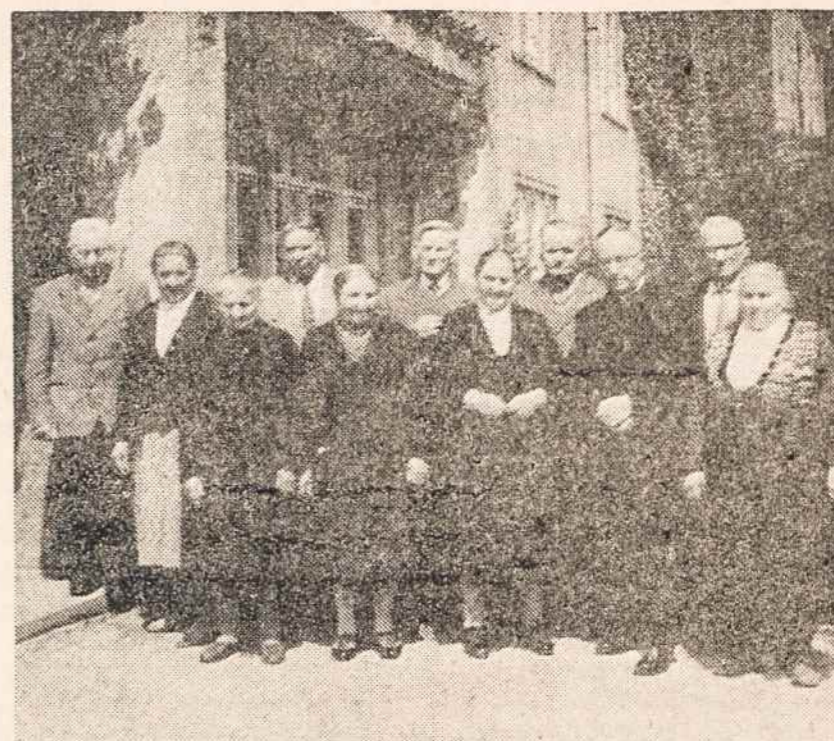
— Kiek yra tekę patirti iš senatoriaus Tom Kuchel ir kongresmano Glen Lipscomb ir ki-tų, tai rezolucijai yra didelio pritarimo ir Senate ir Atstovų Rūmuose. Šios rezolucijos pri-ėmimas yra mūsų rankose: jei tik visi pilnai atliksime savo pareigą, tikrai išeisime laimėto-jais.

LIET. KAT. MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas bus rugsėjo 1-3 Chicagoje. Suvažiavimui priim-ta tokia programa:

Rugsėjo 1: 7 val. vak. Jau-nimo namuose suvažiavimo vi-sumos posėdis: Suvažiavimo ati-darymas, dr. J. Girmiaus pa-skaita: krikščioniškoji atsako-mybė istorinėje laikų tekmeje, kun. prof. S. Ylos paskaita: L. K. M. Akademijos nueitas ke-lias ir žymieji jos nariai aka-demikai.

Rugsėjo 2 sekcijų paskaitos Congress viešbutyje. Teologijos sekcijoje (9-11): prel. dr. L. Tu-laba — Naujos Sv. Rašto in-terpretacijos samprata, vysk. dr. V. Brizgys — Pasauliečių dalyvavimas Bažnyčios misijoje. Sociologijos sekcijoje (11-1): kun. V. Bagdonavičius, MIC — Santykiai tarp žmonių komu-nizme, prof. G. Galva — Socia-linės santvarkos krizė. Tikslų-jų bei gamtos mokslų sekcija (9-1): dr. Č. Masaitis — De-terminizmas ir atsiktinumas, dr. A. Liulevičius — Matema-tika ir realybė, prof. J. Rugis — Ar atomo tyrinėjimai pra-deda naują erą?, dr. V. Litas — Evoliucijos teorija ir krikš-čioniškoji pasaulėžiūra, dr. A.

BALFO pirmininkas J. Končius tarp lietuvių senukų Miunchens, Vokietijoje.

KAN. J. KONČIUS Balfio įstaigoje Miunchene.

Damušis — Naujausioji pažan-ga chemijoje. Pedagogikos sek-cija (3-5): dr. A. Ramūnas — V. Europos ir JAV pedagogi-nių principų konfliktai, dr. A. Serkšnas — JAV ir Sov. Sąjun-gos auklėjimo tendencijos. Istori-jos sekcija (5-7) dr. K. Jur-gėla — Lietuviai Amerikoje lietuvių ryšiai su tėvyne. Soc-iologijos sekcija (tesins 3-4) kun. dr. K. Matulaitis, MIC — Vienuolynų inaišas išveivai. Filo-sofijos sekcija (4-7): kun. dr. P. Celiešius — Egzistencializ-mas ir krikščionybė, kun. dr. A. Baltinis — Tikėjimas į Die-vą ir modernusis žmogus, dr. J. Pikūnas — Žmogaus užda-viniai mokslo šviesoje.

Rugsėjo 3: 9 val. mišios Svč. M. Marijos Gimimo parapijos

bažnyčioje. 10:30 sekcijų posė-džiai Marijos aukštesnioje mo-kykloje: Istorijos sekcija dr. Z. Ivinskis — Lietuvių istorija naujų šaltinių ir pokarinių ty-rinėjimų šviesoje. Medicinos sekcija: dr. J. Meškauskas — Gimdymų kontrolės problema, dr. A. Balčytė - Gravrogkienė — Antibiotikai modernioje me-dicinoje. Symposium (11:30): kun. dr. R. C. Jančauskas, S. J. — Tautinės kultūros gali-mumai JAV mokyklose; diskusi-jose dalyvauja dr. A. Liaugmi-nas, P. Maldeikis, inž. A. Ru-dis ir dr. A. Serkšnas. Suva-žiavimo visumos posėdis Mari-jos aukštesniojoje mokykloje: dr. J. Ereto paskaita: Krikš-čioniškos kultūros padėtis ir uždaviniai šiame amžiuje.

Lietuviam demokratam neleidžia vartoti žodžio "Lithuanian"

LOS ANGELES, CALIF.

Praėjusių metų pabaigoje susiorganizavo Los Angeles mieste lietuvių demokratų gru-pė. Los Angeles apskritį de-mokratų vadovybė nedavė lei-

dimo grupės pavadinime var-toti žodžio "Lithuanian". Lie-tuviai demokratai davė savo vienetui "Baltic" (!) vardą. To dar negana, Los Angeles apskritį demokratų vadovybė pa-brėžė lietuviams demokratams, kad jie negalį uždaryti durų amerikiečiams (nelietuviams) ir kitų tautybių žmonėms, jei tik jie norėtų įsijungti į šį lietu-vių demokratų "Baltic" vie-netą. Visai kita padėtis su lietu-vių respublikonų vienetais. Tų vienetų vardai yra šie: "Am-erican - Lithuanian Republi-cans of California" ir "Lithua-nian American Republicans As-sembly". Kalifornijos ir Los Angeles apskritį respublikonų vadovybė net pabrėžė, kad lie-tuvių respublikonų vienetų varduose būtina turėtų figu-ruoti žodis "Lithuanian".

Senatorius Kuchel kelia Lie-tuvos bylos reikalą Senate Senatorius Tom Kuchel, gar-siosios Pabaltijo kraštų rezoliu-cijos senate autorius, liepos 20 pasakė senate kalbą Lietu-vo ir kitų pavergtų kraštų rei-kalu. Anot sen. Kuchel, nuo 1945 metų, Jungtinių Tautų pradžios, virš 40 kraštų vaka-rų pasaulyje tapo nepriklauso-mi ir beveik visi priimti į Jung-tines Tautas. Visai kita padė-tis esanti už geležinės uždan-gos: ten komunistai lietuvius ir kitus yra padarę vergais, kurių

IŠ VISUR

— Dr. St. Bačkis, Lietuvos atstovybės Washingtono pata-rėjas, dalyvavo lietuvių dien-oje Lakewood, Pa., rugpiūčio 13. Savo kalboje priminė išlai-kytas lietuviškas tradicijas ta-me pirmajame Amerikos lietu-vių židinyje ir ragino toliau palikti savo tautai ištikimais lietuviais ir gerais JAV pilie-čiais.

— Prof. Jurgis Baltrušaitis, sūnus mirusio poeto ir Lietu-vo diplomato, už mokslo veika-lą prancūzų kalba pirmas iš lietuvių gavo Prancūzų Akade-mijos premiją. Prancūzijos vy-riausybės galva gen. de Gaulle pasveikino asmeniškai laišku.

— Ign. Sakalas yra "Vyties" lietuviškojo skyriaus redaktori-us. "Vytis" dabar leidžiama Chicagoje. Ignas Sakalas, kuris "Draugo" redakcijoje yra išdir-bęs jau virš 40 metų, rašo taip pat Lietuvos vyčių istoriją.

— Prof. J. Ereto parašyti straipsniai apie St. Salkauskį ir Pr. Dovydaitį, tilpę Suvažia-vimo Darbų IV tome, išleisti atskiom atspaudom.

— Mažosios Lietuvos lietu-vių ir jų bičiulių suvažiavimas bus rugsėjo 2- Atlantic City, N. J. Suvažiavimu rūpinasi Ma-žosios Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis.

— Martynui Lacyčiui suėjo 75 metai. Jis yra gimęs, augęs ir mokėsis Klaipėdoje. Po Klai-pėdos sukilimo 1923 buvo to miesto komendantu, paskui mo-kytojavo Vytauto D. gimnazijoje Klaipėdoje ir buvo Tauragės mokytojų seminarijos direktori-us. Dabar gyvena Chicagoje. Yra lietuvių evangelikų parapi-jos vargonininkas.

— Prof. Adolfas Damušis rugpiūčio pradžioje buvo nuy-kęs į Montrealį, Kanadą, kur dalyvavo tarptautiniame chemi-kų suvažiavime.

— Joratė Narbutaitė baigė Illinois universitete humanita-rinius mokslus bakalaureis laips-niu. Studijas mano tęsti Lojo-los universitete. Gyvena Cice-ro, Ill.

— Dr. A. Balčytė - Gravrog-kienė Lietuvos Katalikų Moks-lo Akademijos suvažiavime Chi-cagoje rugsėjo 3 skaitys medi-cinos sekcijoje paskaitą "Anti-biotikai modernioje medicinoje". Tai vienintelė moteris tarp vyrų paskaitininkų.

— Sesuo Jeremija, kuri ilgus metus skoningai gėlėmis puošė Baltimorės Sv. Alfonso lietuvių bažnyčios altorius, prieš keletą mėnesių susirgusi jau sveiksta Sv. Juozapo senelių prieglaudoje.

— Latvių dainų šventė ruoš-iama Toronte, Kanadoje, rug-sėjo 2-3. Dalyvaus apie 40 ch-orų, apie 1500 dainininkų ir 250 tautinių šokių šokėjų.

VASAROS ATOSTOGOS prie Atlanto

Geriausiai pailsėsite atostogų šalyje Kennebunkport, Maine.

Pranciškonų vedami vasarna-miai priima pavienius asmenis ir šeimas. Atostogavimo sezonas šiemet prasidėjo birželio 30 d. ir baigsis rugsėjo 1 d.

Daugelio metų praktika rodo, kad tūkstančiai grįžta pailsėję žaviu Maino gamtoje ir gavi-nančioje jūroje. Dėl informacijų kreiptis:

FRANCISCAN MONASTERY
KENNEBUNKPORT, MAINE

Tel. Worth 7-2011
or 207 WO 7-2011

kančias esą sunku žodžiais nu-sakyti. JAV turinčios daryti viską, kad visi kraštai komu-nistų vergijoje kaip galima greičiau atgautų laisvę ir ne-priklausomybę. j.v.

esi diplomatas ...
reikia prisitaikyti paproto krašto, į kurį nuvyks lijos užsienio reikalų miš Segni pratinosi priesas ir pritūpi ant kulnų, ijoje taip daroma sve. Bet Segni tegalėdavo eti vos pusvalandį.

pavardė ilga ...
nereikia painiotis po aušiliu. Paryžiuje Didžiajame re žmogų pritrenkė autois. Policininkas suteikė, nugalėtojas ligoninė, šė apie nelaimingą atsitavos viršininkui: "Sužeis-Sosoriotonowszinski ...", inkas paklausė: "O kaip nogus vadinosi prieš su-ia?"

meilė kankina ...
reikia būti toliau nuo te. Londono teisėją istrė-Glasgową, Skotiją, Hylda Taylor delto, kad nė sėp-savaičių kalėjimas jai nie-padėjo. Grįžusi ir vėl teis kankino savo nusižiū-Per 15 mėnesių skam-nė daugiau, nė mažiau, 1200 kartų.

netenkis vilties ...
nereikia tuštinti peleni-Anglijos geležinkelių val-nebeteko vilties keleivius sti laikyti švarą. Tad prak-dak traukiniuose peleni-netuštinaš. "Keleiviai k-pelenus nukrato žemėn-urūkas meta ant grindų".

linijas saugoji ...
negerk pieno. Anglijoje, rrdshire, mergaičių mo-sustreikavo, atsisakya-trtraukos metu gerti stik-ieno, kuris veltui teikia-Mergaitės tarp 8 ir 12-pareiskė, jog tai pasi-mas į jų laibumą ...

esi žurnalistas "demokra- ..."
rašai pasikalbėjimą iš Vienas prancūzų kores-ntas ngirdo Rusijoje to-sikalbėjimą tarp vyr. re-riaus ir bendradarbio. Re-rius: "Ar padarei pasikal-ą su Popovu". Bendradar-š Taip, drauge". Redakto-ir ką jis pasakė?". Ben-rbis: "Gi nieko". Redak-: "Tai labai gerai. Apra-pasikalbėjimą pagal par-lirektyvas ir ne trumpes-ip trijų skilčių".

ADIJO VALANDELES
HUANIAN MELODIES
DETROIT — WJLB

1400 banga
stadieniais 5-5:30 popiet
ėjas Ralph J. Valatka
36 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224

EVYNĖS GARSAI
HARTFORD W.P.O.P
1410 kic.
dienį — 11-12 val. diena
edėjas J. Petkaitis
coln Street, Hartford, Conn.

ENDRUOMENĖS BALSAS
HILADELPHIA W.T.E.L
860 .banga
šėstadieniais —
jas Adolfas Gaigalis
itan St., Philadelphia 47, Pa.
HOWard 7-4176

OPHIE BARCUS
IJO ŠEIMOS PROGRAMOS
lietuvių kalba:
n 10-11 val. r.: šešt. - sekm.
30 val. r.; Lietuviškos vaka-
pirmadieniais 7-8 val. vak.
kalba: kasdien 7-7:30 v.v.
stotis WOPA, Oak Park, Ill.
490 kiloc.; F.M. 102.7 megac.

Lietuvių Fondo Įstatai

Laikinasis Organizacinis Lietuvių Fondo Komitetas eilėje posėdžių aptarė ir parengė LF įstatus, kuriuos teisiskai apiva-vidalino adv. Algimantas Kėželis. Čia pateikiamas lietuviškas tų įstatų vertimas. Norintieji gauti autentišką angliškąjį tekstą, kreipiasi į komite- to sekretorę A. Rugytę, 5746 S. Justine Ave., Chicago 36, Ill.

Sudarant įstatus, atsižvelgti į aukotojų moralinę teisę sau-

goti Fondo kapitalo neliečia- mumą ir prižiūrėti jo pajamų skirstymą, kuriame lygia dali- mi dalyvauja L Bendruome- nės atstovai. Fondo kapitalo kasmetinės pajamos, t. y. pel- nas, gautas iš jo investavimo, bus skirtas mūsų kultūriniam bei švietimo reikalui, o jei to- limesnėje ateityje čia tokių rei- kalų nebeliktų, Fondo kapita- las teisine likvidacijos procedū- ra tegalės būti paskirtas Fon- do korporacinėje chartoje nu- matytiems tikslams — lietuvių

kultūrai, — eventualiai išlais- vintoje Tėvynėje.

Dėl šių įstatų visuomenė kviečiama pasisakyti spaudoje arba siųsti pasiūlymus organiza- cinio komiteto pirmininkui dr. A. Razmai 521 Kankakee St., Wilmington, Ill. Tie pasiūlymai bus aptarti komiteto posėdyje rugpiūčio 23, o galutinį žodį dėl įstatų tars JAV Liet. Ben- druomenės Taryba rugsėjo 2-3 d. Lietuvių Fondas bus regis- truojamas Illinois valstybėje.

LIETUVIŲ FONDO ĮSTATAI

Turint galvoje, kad trečdalis lie- tuvių tautos yra pasirinkusi JAV kaip laisvės prieglobstį, ir kad čia gyvenančių lietuvių tarpe yra ku- riamos literatūrinės, mokslinės bei meninės vertybės, — tiems darbam paremti yra steigiamas Lietuvių Fondas.

I. Bendrieji nuostatai

1. Fondas veikia kaip kultūrinė institucija, U. S. Internal Revenue Code paragrafo 501 (c) (3) pras- me, ir negali dalyvauti jokioje veik- loje, kuri nėra numatyta šiame į- statyme ir eventualiuose jo papil- dymuose.

2. Fondas gali naudoti tik iš ka- pitalo gaunamas pajamas, o pagrin- dinis kapitalas negali būti panau- dotas kitaip, negu toliau šių įsta- tų nustatyta.

3. Pastovusis Fondo kapitalas su- sidaro iš aukų, pavidėjimų ir be- procentinių paskolų.

4. Bet kuris aukotojas, duodas auką, didesnę kaip 3,000 dol., gali nustatyti, kuriam specifiniam tiks- lui tie pinigai ar jų pajamos turi būti vartojami. Fondas šių instruk- cijų laikosi, bet tokia auka auko- tojui nesuteikia nario teisių.

II. Nariai

5. Bet kuris asmuo, korporacija, trestas ar organizacija tampa Fon- do nariu, duodami auką Fondo pa- stoviamajam kapitalui, jei tokia auka yra Fondo Tarybos priimta.

6. Kiekvienas narys turi vieng- balsų už kiekvieną 100 dol., paau- kotą Fondui, tačiau joks narys ne- gali balsuoti daugiau negu 10 pro- centų visų balsų skaičiaus (tas skai- čius bus nustatomas Fondo Tary- bos), neatsižvelgiant į jo dovanotą sumą.

7. Nario balsavimo teisė yra per- vedama pagal nario rašytinį nuro- dymą. Toks perdavimas negalioja tol, kol nėra atžymėtas Fondo kny- gose.

8. Metinis narių susirinkimas yra šaukiamas Tarybos numatytu laiku ir vietoje. Tačiau, jei Taryba ne- šauktų narių susirinkimo per 15 mėnesių nuo Fondo inkorporavimo ar nuo paskutinio metinio susirin- kimo, tai tokį susirinkimą turi teis- ė sušaukti narys ar nariai, turį 5 proc. balsų, arba Revizijos Kom- isija.

9. Jei metinis susirinkimas nenu- mato sekančio susirinkimo laiko ir vietos, Taryba turi išsiuntinėti pak- vietimus visiems balsus turintiems nariams ne vėliau kaip 30 dienų prieš tokį susirinkimą, pranešdama jo laiką ir vietą.

10. Nariai gali dalyvauti asmeniškai ar per įgaliotinius. Kiekvienas įgaliotinis traktuojamas kaip ats- kiras narys 6-tojo paragrafo tiks- lams.

11. Metinis susirinkimas pasku- tiniu savo oficialios programos punktu išrenka reikalingą Tarybos narių skaičių.

12. Metinis susirinkimas renka trijų narių Revizijos Komisiją, ku- ri revizuoja ir prižiūri Fondo bylas ir raportuoja sekančiam metiniam susirinkimui.

13. Jei Fondo dydis padarytų re- viziją per sunkią, Revizijos Komisi- ja gali vienbalsiai paprašyti Tary- bą pasamdyti viešą buhalterį (CPA) tam darbu atlikti. Toks prašymas Tarybai yra privalomas.

IV. Fondo Taryba

14. Tik balsuoją Fondo nariai gali būti išrinkti Fondo Tarybon. Šiam tikslui asmuo, įgaliotais atsto- vauti korporacijai, trestui ar orga- nizacijai, yra laikomas nariu.

15. Tarybą sudaro 9 nariai, iš- rinkti 3 metams. Pirmosios Tarybos trys nariai išrenkami vieneriems metams, trys — dvejiems metams, trys — trejiems.

16. Kiekvienas sekantis metinis susirinkimas išrenka 3 Tarybos na- rius. Jei kuris narys mirytų, atsi- sakytų ar nepajęgtų eiti savo pa- reigų, Taryba skiria kitą asmenį iki jo kadencijos galo jo vietai už- imti.

17. Taryba skiria Fondo Vald- bą Tarybos nustatytam terminui.

18. Taryba kasmet sudaro tri- metų pajamų skirstymo komisiją. Ta- ryba skiria 3 asmenis ir kviečia JAV Lietuvių Bendruomenę paskir- ti dar 3 asmenis. Jei Lietuvių Bendruomenė nepaskirtų reikalingų narių, Taryba skiria visus 6 narius. (Nukelta į 7 psl.)

LIETUVIŲ FONDO laik. Org. Komitetas. Iš kairės: B. Babrauskas, D. Bielskus, A. Rugytė, V. Šmulskis, G. Balukas, prel. M. Krupavičius, A. Kėželis, B. Poškus, A. Razma, J. Valaitis, V. Dzenkauskas, F. Kaunas.

VYKSMAS UŽ MŪSŲ PAŽINIMO RIBŲ

IGNAS MALĖNAS

Pavasarije. Iš alyvų krūmų jau galima pastebėti, kad pa- vasaris arti. Bet kur tu čia tuo pavasariu domiesies, kai kasdien amerikiečių lėktuvai nugriauna dalį miesto ir dairaisi, ar dar turi ant galvos stogą. Gal šian- dien parbėgęs iš slėptuvės ar šiaip kokio pastato, į kurį bu- vai 'vytas staiga ištikusio aliar- mo, nerasi savo namo.

Bet šiandien ramu. Jau, tur- būt, trečia diena nebombardu- oja miesto. Jau 3 dienos, kaip nebūta kalno slėptuvė. Mat, neuzskrenda amerikiečiai bom- barduoti. Jau net keista, kad kasdien nematai tų žmonių, ku- riuos nuolat sutinki per bom- bardavimą.

Šiandien mes turim ramų va- karą. Mūsų pastogėj dar ne- karšta, bet vasaros tai bijom: kaip čia bus ištverti vasaros karštomis dienomis — baisu ir pagalvoti.

Bet šiandien diena praleista puikiai. Vakare žmona išvirė iš turimų miltų kukulius. Nugrieb- tu pienu užšaldinom ir pasi- valgė nuėjom gulti.

Vakaras buvo ramus. Duktė ir sūnus, pavalgė šiltos vaka- rienės, greit užbaitė dieną, ra- miai užsnūdo. Mudu su žmona, taupydami naktų laiką, taip pat rengėmės gulti.

Aš miegu labai ramiai ir jautriai. Mane žadinant nere- kia dėti pastangų išbudinti. Mažiausi garsai mane tuojau prikelia. Tą vakarą, balandžio 14, 1945, ramiai užmigau. Nak- tį girdžiu žmonos balsą:

— Klausyk, ar tu miegi?
— Nu?
— Aš žinai, baisiai įsigądi- nau!
— Kas yra?
— Žinai, sapnuoju Vacių

Nieko nematau — tik būsiai į mane žiūrincias akis. Ir ži- nau, kad tos akys Vaciaus. Jos pasitraukia į erdvę ir vi- žiūri į mane. Man atrodo, kad jos ir dabar žiūri į mane. Aš- tų akių labai bijau. Negaliu už- migti. Net bijau užmigti.

— Nu, žinai, kad tu pradėsi sapnais tikėti.
— Ne tikėti, bet man baisu. Žinai, tos akys tokios liūdnos,

IGNAS MALĖNAS

kad tas liūdesys man baimė va- ro ir dabar.

— Atsigulk ant kito šono ir palengva bandyk užmigti.

Žmona taip ir padarė. Ryta dar pasikalbėjome apie šį įvy- kį, bet nieko daugiau nebuvo galima pasakyti. Tas liūdnas žvilgsnis — tai visa.

Už kiek laiko važiauvau į Ha- nau, Vokietiją. Ten vyko posė- džiai, būdavo gaunamos viso- kios žinios. Ten aš gavau ir pranešimą apie kovas su bolše- vikais. Ten aiškiai pasakytą:

— Iš balandžio 14 į 15 d. žu- vo miške Rakauskas Simas, Kun- ca Vacius ir Boza Simas. Visi iš N. Udrijos kaim..

Parvažiauvau iš Hanau namo ir pasakoju žmonai:

— Sapsnais netikėti tai leng- va, bet sunku išaiškinti, kaip tai įvyksta. Juk apie tai nei kalbėjome, nei galvojome.

Šitoki ir panašūs faktai pri- klauso parapsichologijos sričiai. Jie tuo tarpu nėra išaiškinami. Tačiau tikėkime, kad ateities mokslas įneš ir čia šviesos spin- dulį.

PATERSON, NEW JERSEY

Nelaimė Juozo Lekavičiaus šeimoje. Prieš kurį laiką Juozo Lekavičiaus žmoną ištiko sun- kus, paralyžius. Išgulėjusi apie du mėnesius ligoninėje ir pra- dėjus truputį sveikatai gerėti grįžo į namus, kur yra rūpes- tingai savo vyro slaugoma. Anksčiau Juozo Lekavičių ma- tėme uoliai besireiškiantį šv. Kazimiero lietuvių parapijos veikloje, šv. Kazimiero draugi- joje, Amerikos Lietuvių Pili- ečių Klube ir kt. Dėl šios šei- mos nelaimės rūpestingas vyras

turėjo iš visuomeninio darbo pasitraukti.

Šv. Kazimiero par. piknikas, ruoštas naujos bažnyčios sta- tybos komiteto rugpiūčio 6, la- bai gražiai pavyko. Vykstant bažnyčios statybai ir norint sukelti daugiau lėšų, šiais metais sėkmingai praversti jau du parapijos naudai piknikai. Pa- rapiečiai, suprasdami reikalą paremti bažnyčios statybą, pik- nikus gausiai lankė ir davė sa- vo parapijai apie 1,000 dol. pelno. **Veliuo-kis**

PUIKI DOVANA BET KURIA PROGA!
Naujai pagaminta
PIRMOJI LIETUVIO KOMPO- ZITORIAUS ILGO GROJIMO PRAMOGINĖS MUZIKOS PLOKSTELĖ

Lietuviškai įdainuota
10 šokių muzikos
HI-FI ir STEREO plokštelė
gaunama visose lietuviškos
spaudos ir dovanų parduotuvėse.

Norite geros — meniškios fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKU
įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacinth 7-4677

HOLY LIGHT

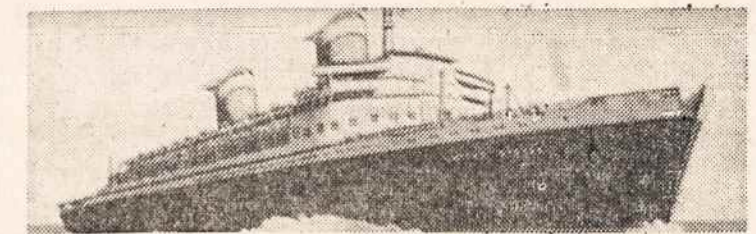
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

Sav. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 7-2155 Resid. ILLinois 8-7118

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE - Insurance

— HAVEN REALTY —

Kelionių biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybės namu, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — Pinigų investacijos. • Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmadieniais popiet 1-5 val.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

S & G MEAT MARKET

buvusi

J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ

Home-Made Bologna

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

Papigintomis kainomis priimame užsakymus

VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS

Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius

We take all orders special price for Weddings and Parties

340 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y. — Tel. Stagg 2-4329

Lietuviškų produktų:

DUONOS, SŪRIŲ, DESRŲ, SKILANDŽIŲ

PETRO LISAUSKO

krautuvė

64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087

Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviam

Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms vestuvėms ir pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.

Telefonas: Stagg 2-5938

PARK-HILL REALTY

REAL ESTATE & INSURANCE

84-17 JAMAICA AVE.

WOODHAVEN 21, N. Y.

Virginia 3-1477

Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite vi- sokeroiopa apsirausti; čia valstybinių mokesčių - taksų blankai užpildomi.

ALBERT F. PETERS - Petrauskas

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuo- tų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS

SAVININKAS

1883 MADISON STREET

BROOKLYN 27, N. Y.

(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kito- kioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lie- tuviškas maistas prieina- momis kainomis.

PAS JUS, ATRODO, YRA KIEK GERIAU

Lietuviškuose laikraščiuose nemazai prirasoma ir apie mūsų padangę. Namažai ir gražiai. Bet daug ir klystama. Kaž kas gal ir tyčia klaidina. Ana, sakysim, apie "Naują sostinę" džunglėse. Kiek ten fantazijos, poezijos buvo prirašyta. Mūsų atstovybės rūmams net konkur-sai buvo skeibti. Ir ką? Viskas sugriuvo lengiau nei kortų namelis... Liko tik žiuriz tikrovė, ir baisi, neišiki atetis... Nesigilinkim ir nena-grininkim, o ypač nekaltinkim kitų. Tegul kalba faktai. Anais diktatūros metais G. Vargas be blogų dalykų ir keletą gerų pa-darė. Buvo skaudu, kai panaiki- kino tautiškas mokyklas, suvar-žė tautišką laisvę (spauzoje ir kitur). Tai buvo karo metai. Bet jis šiek tiek ir paprastus, vargšus darbininkus gynė. Gynė nuo kapitalistų siautėjimo, nustatė minimumą uždarbio, teisingai padėję ir J. Kam tragiš- kai žuvus, atejo J. K. Sis nors ir nepanaikino igytų darbinin- kų teisių, bet remė daugiau kapitalistų darbą. Sukišus ke- liasdešimt milijardų į džunglė- se statomą "naują" sostinę (darbus vykdė Izrael Pinciros!) paliko 60 milijonų nepadeng- tų pinigų ir be galo skolų.

Atėjo J. Q.. Jis pasuko kita linkme. Jis nuo pirmos dienos pradėjo taupyti, įsakė pašalin- ti nereikalingus tarnautojus bei

LAIŠKAS IŠ BRAZILIJOS

valdininkus. Įsakė dirbti, dirbti. Tiksliai nurodė ir darbo va- landas ir kavutei gerti laiką. Sutvarkė balius ir lėšų mėty- mą. Paskelbė griežtą karą kon- trabandininkams ir azartiniam lošimam. O tų azartinių lošimų buvo (ir dar yra) begalės: ir arklių lenktynės ir gaidžių muš- tynės... Išleido dekretus prieš netikrų gandų bei piktos pro- pagandos skleidimą; prieš žemi- nimą ir diskriminavimą orių, visuomeninių, religinių orga- nizacijų, prieš pornografiją ki- nuose, spaudoje, televizijoje ir k. Sujudo pragaro dugnas ir džinglių supuvė balos...

Ir dar toliau

J. Q., prieš perimdamas pa- reigas, apkeliauo Europą ir pu- sę Azijos. Visur žiūrėjo, ste- bėjo. Likusius kraštus dabar pavedė aplankyti vicepreziden- tui ir naujai paskirto atsto- vam. Atrodo, kad dabar jau ne- beliko valstybių, su kuriomis jis nebūtų užmezgęs ryšių, nė kom. Kinijos neišskiriant.

Tuo tarpu tapo suspenduo- tos Pabaltijo valstybių atstovy- bės: po ilgų prašymų jos teo- retiškai liks, tačiau praktiškai veikti negalės.

Visur buvo užmezgti preky- biniai santykiai. Ir dėdė Sa- mas sukruo. Nerangiai pasira- vė ir apsidairė: kas čia darosi? Na, ar ne juokinga? Pasipylė nauji kreditai ir senų skolų ati- dėliojimas. Kad tik nebūtų "po piet šaukštai"... Ne tik "ge- ros valios" bolševikų komisijos mus apniko, bet net pirmas tarplanetinis melagis mus su gausia delegacija aplankė. Ir policija su kariuomene turėjo pasidaruoti, kad bebūtuojant, bemyluojant tą garsenybę (?) nenuspaustų... Viskas būtų gerai, kad tik gerai baigtųsi...

— **Visuomeninis ir kitoks gyvenimas.** Kaip pas jus ten dolerių krašte, taip ir pas mus "žaliojo aukso" padangėje nėra vienalytės tautybės žmonių. Sena š. Amerikos tauta, rau-

donodžiai, suvaryti į rezerva- tus ir turi tik folklorinę reikš- mę. Mūsų buvę oborigenai pa- straukė į džungles, į nepriei- namus raistus, į Amazonės sri- tį. Kaip tan, taip ir čia — vis- ką sveria ateiviai iš Europos. Jie atsinešė ir savą kultūrą. Tik gaila, kad nevisuomet tei- giamą.

Kaip ten, taip ir čia yra ne- maža aukštųjų mokyklų, uni- versitetų, yra ir pradžios mo- kyklų. Yra net gabii, ir labai mokytų žmonių, bet... Bet sakykite, kodėl toks didelis pro- centas tų intelektualų ir būsi- mų intelektualų remia viešai ir slaptai bolševizmą, o ne krikščionišką kultūrą? Kodėl čia ant tvorų peckioja: Cuba — si! Janki — non!

Pas jus, atrodo, yra kiek ge- riau. Pas jus yra tik 2 parti- jos. Pas mus jų greit pasieks dešimtį. Sakysite — geras tai įvairumas. Deja, net intelektua- liai nesusigauo programom. Vis tai gražus žodžiai ir paza- dai. Venau užmirštami arba ne- vykdomi.

Veikė čia partijos trabalis- tų, socialistų, soc. demokratų, nacionaustų, komunistų (lig šioi tik šiaip). Bene prieš 2-3 metus įsikuro ir krikščionių demokratų partija... Deja, vi- sų neišvardinsiu. O ir pavojin- ga. (B. d.).

Kapsas Sūdruvitis

WATERPROOFING

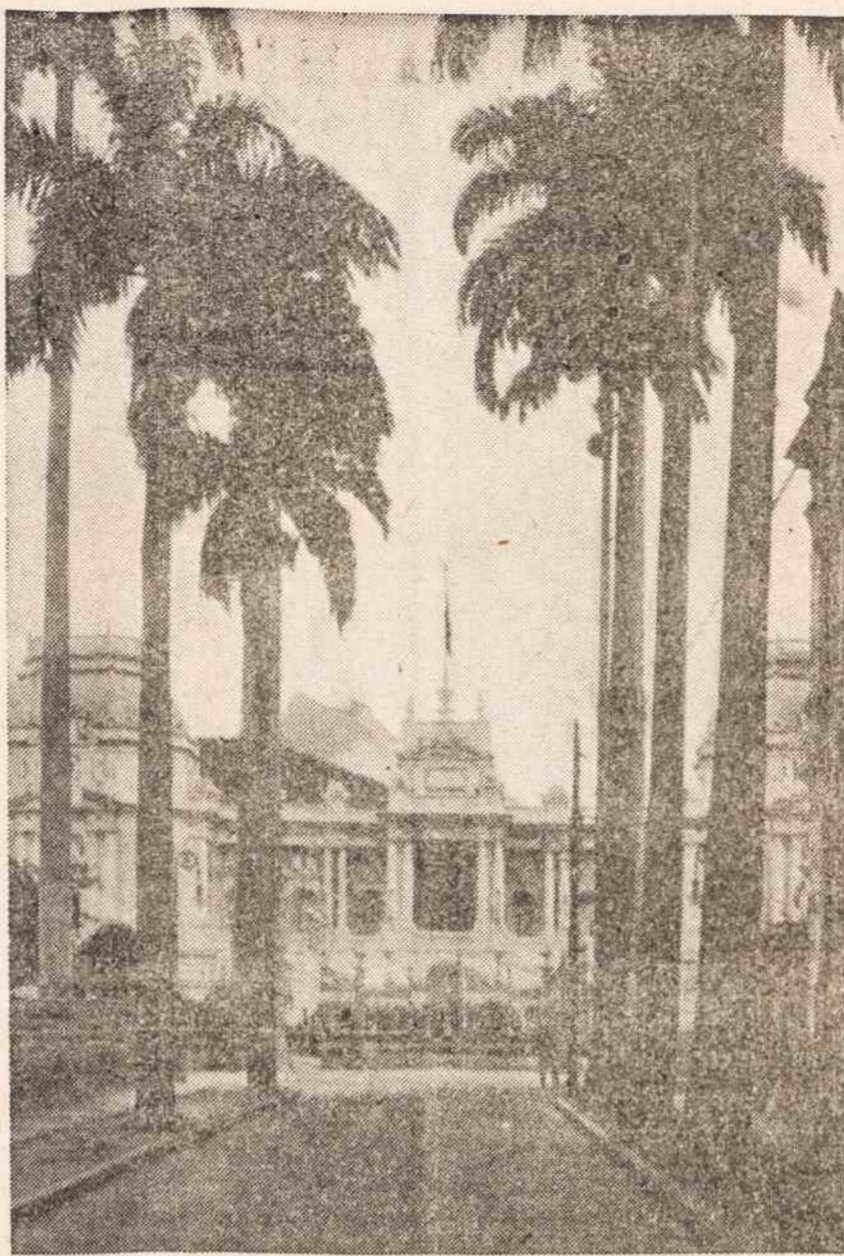
QUICK MAINTENANCE Co.

71-21 65th Street, Glendale, L. I.

WATERPROOFING - PAINTING
WHITE WASHING
Special consideration to
Religious Institutions
EV 6-9166

NURSING HOME

IRWIN NURSING HOME "Where Patients are Guests". 24 hr. profes- sional nursing service, outdoor patios, planned entertainment, 1 floor level, Novena services on Mondays, Confession & Communion monthly. Convalescent, chronic, aged, diabet- ics, bed-ridden, strokes. Reasonable rates. 109-45 Farmers Blvd., Hollis, Long Island, N. Y. — SP 6-1234.

SENOJI BRAZILIJOS prezidento rezidencija Rio de Janeiro.

Pas pirmąją "Keleivio" leidėją

(Atkelta iš 4 psl.)

Vėliau gavome Paltanavičių. Jis duodavo Stikloriui po do- lerį, kad pataisytų Mikelsono raštus. Pensylvanijoje gyveno Gegužis. Jis žadėjo mum duoti 300 dol. už laikraščio vardą, vėliau ir jis atėjo dirbti mūsų laikrastyje. Sykį Gegužis ir Mi- kelsonas buvo sumiti už kažkokį šmeižtą. Jie šaukėsi Zvingilo pagalbos, bet Zvingilas pasakė, kad namai ir visa užrašyta žmonos vardu.

Kartą Gegužis parsitraukė iš "Vienybės Lietuvininkų" mer- giną Magdaleną Kapočiūtę. Ji gerai mokėjo spaudos darbą. Mikelsonas ją paveržė iš Gegu-

žio ir vedė. Gegužis taip ir mi- rė nevedęs.

— **Kas sugalvojo "Keleivio" vardą?**

— Aš daug naktų nemiego- jau, kol vardą sugalvojau. Bos- tone ėjo "Bostoner Traveler", Prusuose "Tizės Keleivis", o čia tik "Keleivis".

Ji atsikelusi nuėjo atnešti pir- mąją "Keleivio" komplektą. Kai ji grįžo paklausiau:

— **Kokie santykiai buvo su kunigais?**

— Su kunigais, Jonu ir To- mu Žilinsku, mes draugavome. Žilinskas atėdavo pas mus. Paltanavičius susipyko kartą su Jonu Žilinsku dėl to, kam jis pasakė, jog žmonės rūgoja, kad jis vasarą pamokslų nesako. Kun. Zebrys net rašydavo "Ke- leivyje". Sykį Mikelsonas idė- jo negerai apie popiežių, taip kun. Zebrys ir sako: Aš užda- rysiu duris "Keleiviui".

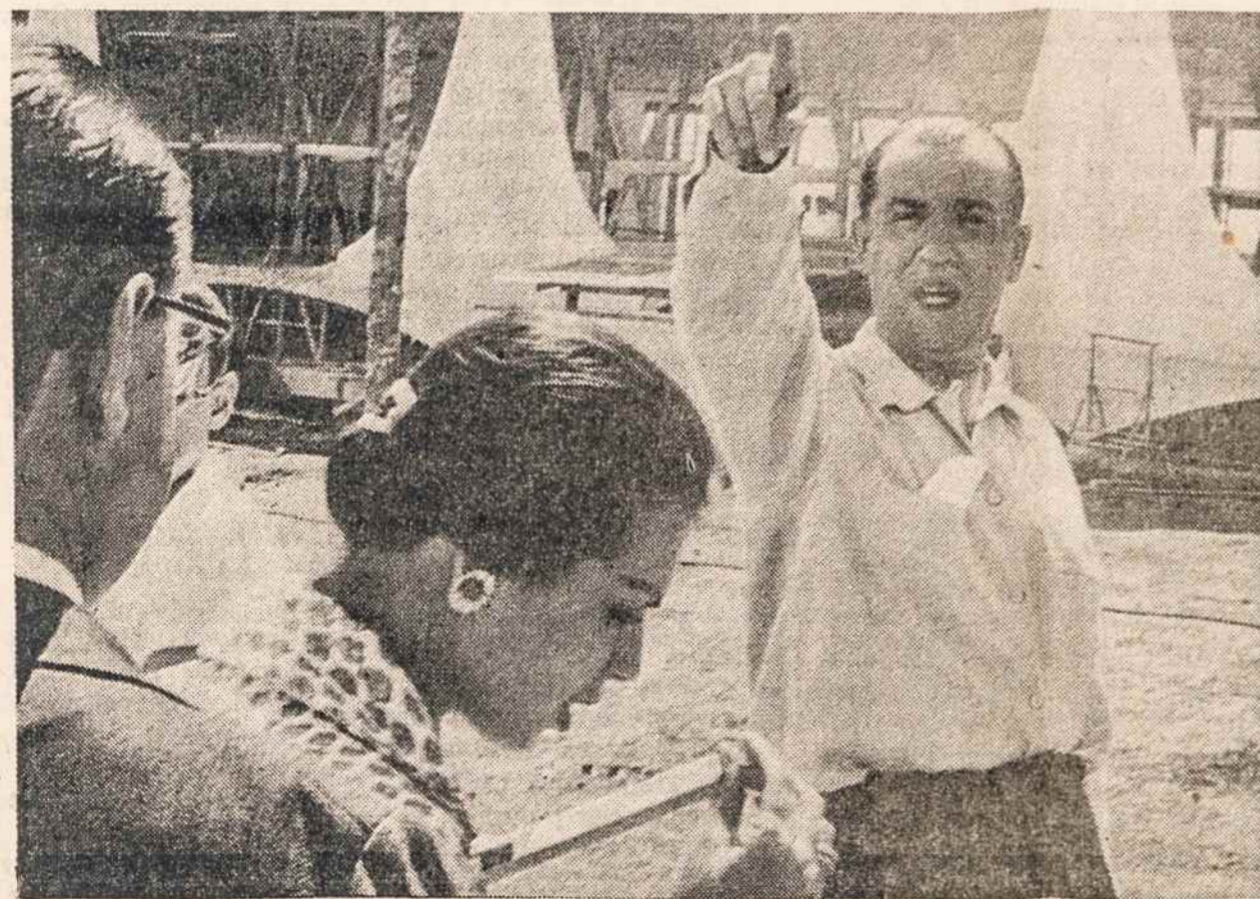
— **Kaip ilgai leidote "Kelei- vių"?**

— Apie dvejus metus. Nors skaitytojų turėjome apie 3,000, bet mūsų sąlygom buvo per maža. Turėjom samdyti redak- torių, mašinas išmokėti. Svar- biausia užėjo nedarbas. Pra- džioje dar siuntinėjom skolon, bet krizė greit nepraejo, ir mes patys išsiskolinom.

— **Kam pardavėte ir kiek gavote?**

— 1907 atidavėm Mikelso- nu už 300 dol. nesumokėtos algos. Žadėjo mum dar atsily- ginti, net laikraštį siuntinėti, bet taip ir liko.

Apžūrėjome pirmąjį "Kelei- vio" tomą, jau kandžių apgrauž- tą, ir paukščių ūkį, kur daugy- bė vištų, viščiukų. Padėkojome už senų laikų prisiminimą ir išskubėjome namo. M. Kas

BRAZILIJOS buv. prez. J. Kubiekas duoda nurodymus, kaip statyti naują sostinę — Brazilia.

HARTFORD, CONN.

Po gedulingų pamaldų Šv. Trejybės lietuvių bažnyčioje pa- laidoti:

Aleksandras P. Povilonis, g. 321 Jefferson St., mirė liepos 12, palaidotas liepos 15 šv. Be- nedikto kapinėse. Velionis priklausė Šv. Trejybės parapijai, buvo Šv. Trejybės vyrų klubo narys, Amerikos lietuvių pilie- čių klubo narys ir Lietuvos stū- nų ir dukterų draugijos narys. 43 metus išdirbo Underwood bendrovėje. Hartforde išgyveno 58 metus. Paliko liudinčią se- serį Veroniką.

Mykolas Balukėnas mirė bir- želio pabaigoje. Daug metų iš- buvo Šv. Trejybės lietuvių pa- rapijoje kolektoarius. Paliko liū- dincias žmoną ir dvi dukteris. Palaidotas šv. Benedikto kapi- nėse.

35 York St., mirė liepos 12, palaidotas liepos 15 šv. Be- nedikto kapinėse. Velionis priklausė Šv. Trejybės parapijai, buvo Šv. Trejybės vyrų klubo narys, Amerikos lietuvių pilie- čių klubo narys ir Lietuvos stū- nų ir dukterų draugijos narys. 43 metus išdirbo Underwood bendrovėje. Hartforde išgyveno 58 metus. Paliko liudinčią se- serį Veroniką.

Mykolas Balukėnas mirė bir- želio pabaigoje. Daug metų iš- buvo Šv. Trejybės lietuvių pa- rapijoje kolektoarius. Paliko liū- dincias žmoną ir dvi dukteris. Palaidotas šv. Benedikto kapi- nėse.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Call LO 3-7291

CHILDREN BOARDED

MOTHERLY CARE - CATHOLIC HOME. BRONX - 3 HOT MEALS A DAY - ANY AGE - PRIVATE YARD - REASONABLE PRICES. OL 4-5045

CHURCH PEWS

CHURCH PEWS
18 Pews 9 ft. long, 2 front screens, 9 ft. long. All in beautiful condition. Call — NEWARK, NEW JERSEY MI 2-8288 from 9 A.M. - 4:30 A.J.P.

LIETUVIŲ FONDO ĮSTATAI

(Atkelta iš 6 psl.)

19. Skirstymo Komisija svarsto narių pasiūlymus bei gautus pra- šymus ir siūlo rekomendacijas Ta- rybai.

20. Skirstymo Komisija rekomen- dacija sprendžia paprasta balsų dauguma; jei daugumos nesudaro, klausimas sprendžiamas Fondo Ta- rybos.

21. Skirstymo Komisijos rekomen- dacijos yra vykdomos, jei jos, Tarybos nuomone, nepažeidžia In- ternal Revenue Code paragrafo 501 (c) (3).

22. Taryba taip pat skiria Inves- tavimo Komisiją iš tiek asmenų, kiek Tarybai atrodo reikalinga, ne- nustatytam terminui.

23. Taryba turi periodinius posė- dzius ne rečiau kaip 4 kartus per metus tokiu laiku ir vietoje, kaip bus nustatyta Tarybos pirmininko. Jei laikas ir vieta nebus nustaty- ti, tai ne vėliau kaip per 10 dienų prieš susirinkimą turi būti įte- iamas visiems Tarybos nariams rašytinis pranešimas.

24. Jei pirmininkas nesusaulkia posėdžio per 100 dienų nuo paskuti- no posėdžio, bet kuris Tarybos na- rys turi teisę tai padaryti.

25. Tarybos nariai tarnauja be atlyginimo, tačiau apmokėjimas bū- tūnų išlaidų, padarytų Fondo rei- kiais, nėra laikomas atlyginimu.

V. Valdyba

26. Valdybą sudaro 4 asmenys: pirmininkas, vicepirmininkas, sek- retorius ir išdinininkas, kurie gali, bet neprivalo būti Fondo nariai.

27. Pirmininkas prižiūri kasdien- nę Fondo veiklą pagal Tarybos nu- statytus planus ir jai atsakingas.

28. Vicepirmininkas pavaduoja pirmininką, kai pasarasis laikinai, ypa nepajėgus savo pareigas eiti, ir atlieka visas kitas pareigas, ku- rias laikas nuo laiko jam paskiria pirmininkas.

29. Sekretorius tvarko visas Fon-

do bylas, įskaitant susirinkimų pro- tokolus, narių sąrašus ir kt. Jis su- pirmininku ar vicepirmininku, vei- kiančiu pirmininko vietoje, pasirašo visus oficialius Fondo dokumentus.

30. Išdinininkas tvarko visus fi- nansinius Fondo raštus. Jie turi tu- rėti kauciją tokios sumos, kokią Ta- ryba laikas nuo laiko nustato. Jis su pirmininku ar vicepirmininku pa- sirašo visus Fondo čekius. Jis yra atsakingas už Tarybos nurodytų in- vestavimų įvykdymą pagal Inves- tavimų Komisijos rekomendacijas. Jis paruošia ar parūpina metinius finansinius raportus ir visus rapo- rtus, kurie yra pateiktini Internal Revenue Service of the United States. Jis daro išmokėjimus pagal Investavimo Komisijos rekomen- dacija, kuriuos Tarybos yra rastos le- galios.

31. Valdybos nariai, ar kai kurių iš jų, gali būti atlyginami pagal Tarybos nuosprendį.

VI. Baigiamieji nuostatai

32. Šie įstatai įsigalioja tuoj, kai Fondas gauna korporacinę chartą.

33. Įstatai gali būti keičiami pa- prasta balsų dauguma metiniam susirinkime, jei pakeitimai yra Ta- rybos rekomenduoti. Ee Tarybos rekomen- dacijos metinis susirinkimas gali pakeisti įstatus dviejų trečda- lių dalyvių dauguma.

34. Šio Fondo veikla vadovaujasi Internal Not for Profit Corporation Act, ir visi čia nenumatyti klausimai yra apsprendžiami šio įstatymo.

VII. Likvidacija

35. Fondas gali likviduotis, per- vesdamas visą savo turtą į trestą, kuris bus Tarybos sudarytas ir me- tinio susirinkimo patvirtintas, ta- čiau toks trestas turėti teisę išmo- kėti pajamas ar kapitalą tik to- kiems tikslams, kurie yra leistini pagal Internal Revenue Code 501 (c) (3) paragrafą, toliau apribo- jantį tokio tresto tikslus šio Fon- do korporaciniais tikslais.

Tel.: APplegate 7-0349 Sav. V. ZELENIŠ

BANGA TELEVISION

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

NAUDOKITĖS PROGA!

- Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
- 40% nuolaitos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
- Dideli atpiginimai aukščiausiai įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI

Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniu

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisyimas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko

Darbo valandos: kasdien iki 7 val., vak.: penktad. iki 9 val. vak.

REPUBLIC Liquor Store, Inc.,

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 6-1800

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia 23, Pa.

POplar 5-4110

CARROL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJA

74 Providence Street WORCESTER, MASS

PL 4-6757 PL 4-1165

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis — naujose patalpose — skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą

Edward A. Zigas FUNERAL HOME

540 East Street, New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn.

FESTIVAL RESTAURANT

40 East 14th Street New York 10, N. Y. JO 3-2225

RUŠIAI LIETUVISKAS VESTUVES, SALĖS PARENGIMAMS IR SUSIRINKIMAMS NEMOKAMAI

Tel. MU 3-2928

VACYS STEPONIS

Aleksandras Kelėnas, gyv.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Darbininko piknikas pereitą sekmadienį į Polish National Park and Home sutraukė daugiau kaip 700 dalyvių. Pikniko metu įprastai programa neperdaug mėgiama, bet šį kartą Lindeno šeštadieninės mokyklos mokiniai savo parengta programa visus pikniko dalyvius sutraukė į salę. Programai vadovavo Jūratė Vakarietytė, dainoms akomponavo Irena Stankūnaitė, o tautiniam šokiui ir solo akordeonu grojo Vyt. Bitėnas. Vaikučių choras padainavo tris liaudies daineles — Gražių dainelių, Lietuva ir Pasėjau kanapę. Padeklamavo ketelė eilėraščių ir po to pašoko tautinių šokių — Vakarūškas, Oželį ir Žiogelį. Tautinius šokius išmokė D. Vaičiūnaitė, o visą programą globojo Marija Balčiūnienė.

Po programos buvo paleista laimėjimams 500 dol. Laimėjo šie numeriai: 150 dol. — nr. 31093; po 100 dol. nr. 175274 ir 30520; 50 dol. nr. 109776; po 25 dol. nr. 137747, 137751, 182937. Už įėjimo į pikniką bilietus (door prizes) laimėjo po 10 dol. nr. 108, 289, 1381, 1295 ir 1488. Laimėtojai dovanas gali atsiimti Darbininko administracijoje.

Iš Tauro ir Neringos tuntų į stovyklą važiuoja 67 nariai. Tai sudaro 50 proc. visų skautų ir skaučių. Išvažiuojama autobusu rugpjūčio 27, sekmadienį, 7:30 val. ryto. Susirenkama 7 val. ryte prie Apreiškimo par. mokyklos. Kelionė ten ir atgal kainuoja 11 dol. Kas neturi uniformų, skautiškų ženklelių, metinių žvaigždučių ar kt., įsigyja dar prieš išvažiuojant pas Vidą Kleizą, 94-12 86th Ave., Woodhaven 21, N. Y., tel. HI 1-1324; skautės pas Vidą Solomonaitę, 105-20 107th Ave., Ozone Park, N.Y., tel. MI 1-5805. Kas neturi kuprinų ar kelionės maišų, dar yra laiko įsigyti. Su lagaminais ar dėžėmis nevažiuojama.

Sesuo M. Kleopa Macelytė, šv. Kazimiero seserų kongregacijos vienuolė, rugpjūčio 17 atšventė su keliomis kitomis seserimis 25 metų vienuolės įžadų sukaktį. Atostogų atvyko į Brooklyną aplankyti savo brolio A. Macelio. Ta proga aplankė Darbininko redakciją ir pranciškonų vienuolyną.

Prel. Pijui Ragažinskui Darbininko administracijoje yra atėjęs iš Brazilijos laiškas. Prasome atsiliepti į kur persiųsti.

Reikalinga moteris prižiūrėti 5 metų berniuką. Atskiras kambarys, maistas ir atlyginimas. Skambinti tel. MI 1-6893.

Elementorius "E", paruoštas žinomo pedagogo Igno Malėno visiškai nauju metodu, jau spausdinamas keturiom slapvom saleziečių spaustuvių Italijoje. Elementorius bus atspausintas naujų mokslo metų pradžiai tik pradėdantiems mokytis skaityti. Išleidią knygų leidykla Ateitis, dr. J. Kazicko ir dr. K. Valiūno lėšomis, Neris bendrovės dešimtmetį minint.

K. Mockus nuo rugsėjo 1 pasitraukia iš Vliko reikalų vedėjo pareigų ir išvyksta dirbti mokytojo darbą valdiškoje On-teora Central School, Boice Vile, N. Y., Catskill Mountains apylinkėje, netoli Kingston, N. Y.

Į studentų ateitininkų vasaros stovyklą, kuri prasidėjo pereitą šeštadienį Camp Owaisa, Lake Ariel, Pa., iš New Yorko draugovės išvyko Edm. Adomaitis, J. Adomaitytė, D. Botyriūtė, Irena Bražinskaitė, Alg. Liaugaudas, D. Masionytė, Laima Mikniūtė, Virg. Paulauskaitė, Algis Saulys, Irena Sandanavičiūtė, Milda Skučaitė, V. Tallat-Kelpšaitė, Al. Vilimas ir H. Vilimas. Stovykla iki rugpjūčio 31. Dalis studentų po stovyklos vyksta į Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimą Chicagoje.

Dr. V. Vyngantas, Pax Romana pirmininkas ir AF valdybos referentas SAS reikalams, rugpjūčio 19 buvo išvykęs skaityti paskaitos moksleivių ateitininkų stovykloje Kennebunkporte, Me., kuri prasidėjo rugpjūčio 12 ir baigsis rugpjūčio 26.

Kan. J. B. Končius, Balfo pirmininkas, rugpjūčio 16 Balfo valdybos posėdyje, kuriame dalyvavo ir New Yorke gyvenančių Balfo direktorių tarybos nariai, padarė platų pranešimą apie savo kelionę po Europą bei lietuvių gyvenimo sąlygas Vokietijoje.

Dr. Antanas Sužiedėlis, Washingtono katalikų universiteto psichologijos profesorius, su šeima vykdamas atostogų, aplankė savo uošvius Macelius Brooklynne ir taip pat Darbininko redakciją.

Guodai ir Sigitui Bobeliams rugpjūčio 11 gimė duktė Daiva-Johanna. S. G. Bobeliai prieš kurį laiką persikėlė gyventi į savo nuosavus namus, 34 Manetto Dr., Plainview, L. I., Tel. GE 3-8983.

Už a. a. Kazimiero Margaičio vėlę jo mirties metinių progą, šv. Mišios bus aukojamos Apreiškimo parapijos bažnyčioje rugpjūčio 26, 8 val. ryte. Tai pat dieną bus pašventintas paminklas šv. Karolio kapinėse 2 val. popiet. Giminės ir artimieji maloniai prašomi dalyvauti.

Teresė Margaitienė

CARE vicepirm. ir Balfo pirm. kan. J. Končius dalino Care siuntinius Italijoje. Kan. J. Končius yra jau grįžęs iš Europos.

NEW YORKE SUSIRENKA POSĖDŽIO LB TARYBA

Lietuvių Bendruomenės tarybos prezidiumas yra išsiuntinęs tarybos nariams kvietimą dalyvauti pirmoje tarybos sesijoje, kuri šaukiama 1961 rugsėjo 2-4 New Yorke, Baltijos tautų laisvės namuose, 131 E. 70 St., New York City.

Trečioji LB taryba, kaip ir ankstesnės tarybos, yra išrinkta visuotiniu tiesiu ir slaptu balsavimu 1961 gegužės 13 ir 14. Tarybą sudaro 31 narys. Pagal LB įstatų 34 str., tarybos posėdžiuose sprendžiamuosiu balsu dalyvauja: centro v-bos nariai, centrinių institucijų ir LB apygardų valdybų pirmininkai.

Tarybos pirmajai sesijai prezidiumo pateiktame darbotvarkės projekte, greta LB centrinių organų informacinių pra-

PADĖKA

Grįžus iš ligoninės po sunkios operacijos nuoširdžiai dėkoju dr. V. Paprockui ir jo padėjėjams gydytojams, kleb. kun. J. Aleksišui ir kun. V. Pikturnai už lankymą bei sūnui Algimantui ir marčiai ir visiem draugam bei pažįstamiems už maldas, mišias ir gausų lankymą man sergant.

Ona Pranckevičienė

nešimų, yra numatyta visa eilė aktualių bendruomeninių klausimų. Tiems klausimams iš anksto išstudijuoti ir juos tarybos posėdžiuose referuoti, numatyti atskiri referantai:

LB darbo gairės, veiklos planas ir metodai — referuos dr. V. Vardys, koref. dr. B. Nemickas ir P. Naujokaitis. Lietuvių fondo reikalas ir nuostatai — ref. dr. A. Nasvytis, dr. A. Razma, koref. A. Mackevičius. Lietuviybės išlaikymo būdai ir priemonės — ref. kun. Pr. Garšva ir S. Dzikas. Atskirais svarbesniais klausimais pranešimus padarys: lituanistinio švietimo racionalizavimas — dr. E. Armanienė ir A. Tamulis, Jaunimo tarybos sudarymo reikalingumas — praneš. inž. V. Volertas ir J. Švedas, Tarybos narių dalyvavimas LB darbo komisijose — praneš. V.

LDS SEIMAS

Sv. Juozapo Lietuvių Romos Katalikų Darbininkų Sąjungos (LDS) seimas įvyks rugsėjo 16, šeštadienį, So. Bostone, Mass.

Pradedamas 10 val. iškilmingomis pamaldomis šv. Petro bažnyčioje. Po mišių seimo posėdžiai vyks parapijos salėje prie 5 gatvės.

Kuopos ir apskričiai maloniai kviečiami atsiųsti savo atstovus. Konstitucijoje nurodyta, kiek kuopos ir apskričiai gali siųsti atstovų ir kas turi sprendžiamąjį balsą.

Visos LDS kuopos, apsimokėjusios nario mokestį po 50 centų nuo asmens metams, LDS apskričio atstovai. Centro Valdybos nariai ir LDS garbės nariai seime turi sprendžiamąjį balsą, o svečiai — patariamąjį.

Sekmadienį, rugsėjo 17, šv. Petro bažnyčioje bus mišios už visus LDS gyvus ir mirusius narius.

Visais seimo reikalais rašyti: 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass., arba 37 Franklin St., Norwood, Mass.

Vincas J. Kudirka,
LDS Centro Valdybos
Pirmininkas

Kamantas. Šiuos klausimus visapusiškai aptarti numatytos diskusijos.

Sioje tarybos sesijoje turės būti išrinkti nauji LB centrinių organai: LB tarybos prezidiumas, centro valdyba, garbės teismas ir LB kontrolės komisija sekantiems tarybos metams.

Tarybos, kaip vyriausiojo LB sprendžiamos organo, teisė ir pareiga yra kelti ir spręsti visus aktualiuosius LB klausimus ir nustatyti gaires LB centrinių vykdomųjų organų tolesnei veiklai. Tam tikslui yra skiriamos 3 laisvos nuo kasdienio darbo dienos.

Peržvelgę III tarybos sudėtį randame: keturi tarybos nariai buvo išrinkti ir I-ją bei II-ją tarybą; 3 buvo išrinkti į II-ją tarybą, kiti visi yra nauji.

Su pasitenkinimu reikia konstatuoti, kad į atsakingą tarybos darbą įsijungia didelė dauguma naujų tarybos narių, įvairių specialybių ir profesijų, jų tarpe yra žymi dalis jaunosios kartos akademikų, pasiryžusių lietuviybės ir tautinės kultūros darbą dirbti, siekiant Lietuvių B-nės visuotinumui ir visapusiškam stiprinimui. Tai labai teigiamas ir sveikintinas reiškinys. Susirenkančiai į pirmąją sesiją LB III tarybai linkime ištvėrmės ir ko geriausios sėkmės.

J. Slepetyš

**BOSTONO
ŽINIOS**

Vyčių seiman, kuris bus Clevelande rugpjūčio 24-27, iš Bostono privačiomis mašinomis vyksta kun. Al. Kontautas, J. Olevičius, N. Razvadauskas, A. Jarutis, L. Svelnis, E. Rudis, Jeronimas ir Rita Veniai, F. Daniel, D. Plevock, L. Kontrim, B. Statsky.

Dr. J. Antanėlis staiga mirė liepos 31, tesulaukęs 52 metų. Vertėsi optometristo praktika, bet dalyvaudavo ir scenoje kaip dainininkas. Palaidotas iš šv. Petro parapijos bažnyčios Naujos Kalvarijos kapinėse. Paliko nuliūdime motiną, žmoną, tris dukteris ir seserį.

Ateitininkų moksleivių gausus būrys nuo rugpjūčio 12 stovyklauja Kennebunkport, Me., lietuvių pranciškonų gražioje pamario sodyboje. Stovykla užtruks iki rugpjūčio 26. Stovyklos organizavimu daugiausia rūpinosi Dalia Ivaškienė ir dr. J. Leimonas.

Antanas Skirius, "Lietuvių Dienų" leidėjas Los Angeles, Calif., atostogaudamas rytiniame pakraštyje su šeima, tą progą išnaudojo ir Kuchel - Lipscomb rezoliucijos pravedimo reikalams. Tuo reikalu taip pat lankėsi Bostone.

Mirusieji. Po gedulingų šv. Petro bažnyčioje pamaldų palaidoti: Povilas Zasmavičius (rugp. 11) 86 m. Velionis gyvenė 20 Winfield St., Nuliūdime paliko sūnų. Palaidotas senos Kalvarijos kapinėse.

Ona Bublėnė (rugpjūčio 16) 65 m. Velionė gyvenė W. 3rd St. Nuliūdime paliko vyrą ir brolių. Palaidota šv. Marijos kapinėse Worcester, Mass.

Kazimieras Saulys (rugpjūčio 15) 70 m. Velionis gyvenė 17 Myrtle St. Nuliūdime paliko tris brolius ir seserį. Palaidotas šv. Mykolo kapinėse.

Radio programos

NEW YORKE ir BOSTONE

LIETUVOS ATSIMINIMŲ
RADIJO VALANDA

Direktorius
Jokūbas J. Stukas
WEVD - 1330 kil. 97.9 mg. FM
New York, N. Y.

Šeštad. nuo 5 iki 6 val. popiet
Rastinė: 1264 White Street
Hillside, New Jersey
Tel. WAverly 6-3325

BOSTONO LIETUVIŲ
RADIJO VALANDA

ved. Jonas J. Romanas, sr.
WHLL - 1430 kil. Medford,
Mass.

Sekmadien. nuo 11 iki 12 vid.

#

LAISVĖS VARPAS

ved. P. Vėžinis
Sekmadieniais 8-9 val. ryte
AM bangomis 1190 kilociklų
FM bangomis 105.7 megaciklų
iš WKOX, Framingham, Mass.

#

RADIJO PROGRAMA

ved. Štep. Minkus, Boston,
Mass.
WLYN - 1360 kilocycles
Sekmad. nuo 1:00 iki 1:30 v.p.p.

Kam eiti pas svetimus?

— Jei pas savus yra

TRYŠ ĮSTAIGOS VIENAME NAME

A. Namų pirkimo - pardavimo ir apdraudos
B. Kelionių ir pakeitų persiuntimo
C. Advokato

1. Čia Tamstos rasite didelį pasirinkimą namų, sklypų, apartamentų ir taipogi žemiausiomis kainomis padaryti reikalingą apdraudą ir taksus.
2. Čia Tamstos galėsite pasiūsti į Lietuvą ir kt. kraštus netik nuosavų daiktų pakietus, bet ir prieinamiausiomis kainomis pasirinkti aukščiausios rūšies angliškių ir kitokių medžiagų.
3. Čia Tamstos gausite iš žymaus advokato teisinius patarimus ir palankiausias sąlygomis Jūsų bylų vedimus.

A. PETERS (Petrauskas) — PARK HILL REALTY — VI 3-1477
DR. A. ZARSKUS — Baltic Parcel Service - Travel Bureau — VI 6-3330
Advokatai GREY & GREY — Law Offices — VI 6-7040
84-17 JAMAICA AVENUE, WOODHAVEN 21, N. Y.
(Prie pat Jamaica traukinio sustojimo vietos — Forest Parkway)

Šį mūsų adresą prašome išsikirpti ir pasaugoti, kad reikalu esant lengvai surastumėt.

MALDININKŲ KELIONĖ

ruošiamą Darbo dienos savaitgalyje, rugsėjo - Sept. 2-4 d.d. į Pranciškonų šventoves — Kennebunkport, Maine. Kelionė, nakvynės ir maistas asmeniui \$27.00. Gauti du autobusai (Air-conditioned & reclining seats). Abu autobusai išeina rugsėjo 2 d. 8 val. ryto nuo Pranciškonų vienuolyno Brooklynne ir grįžta rugs. 4 d. pavakariams. Kelionės reikalais kreiptis: —

DARBININKO administracija
Glenmore 5-7281
Glenmore 5-7068 (vakarais)

Didžiausias pasirinkimas
New York
VOKIŠKU Hi-Fi
GRUNDIG • BLAUPUNKT
SABA • TELEFUNKEN

Nuolaidos
ORO VESINTUVAM

Vokiečių Meistrų
patarnavimas
German Hi-Fi Center
1574 4th Avenue (88 Street)
N. Y. City — AT 9-6609

**WILLIAM J. DRAKE —
DRAGŪNAS**

ADVOKATAS

84 - 14 Jamaica Ave.

Woodhaven 21, N.Y.

Tel.: Hickory 1-5220

C. A. Voket - Vokietaitis
ADVOKATAS

41 — 40 74th St.

Jackson Heights, N. Y.

Tel. NEWton 9-6620

Stephen Bredes, Jr

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue

Brooklyn 8, N. Y.

Tel. APplegate 7-7083

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS

Auksas, Sidabras, Deimantai
Laikrodžiai

485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N.Y. EV 4-2318

LAI DOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas

MODERNISKA KOPLYCIA

423 METROPOLITAN AVE.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)

FUNERAL HOME

M. P. BALLAS — Directorius
ALB. BALTRONAS - BALTON
— Reikalų Vedėjas

660 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

BALSAMUOTOJAS

231 BEDFORD AVE.

Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS

- Šalinskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE.

(prie Forest Parkway Station)

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiame garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija

Tel. Virginia 7-4499

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER Ave.

PRANAS WAITKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

ir BALSAMUOTOJAS

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia ser-
menims dykal. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žė-
miausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434